

1 četvrtak, 30.11.2006.
2 [Otvorena sjednica]
3 [Optuženi su ušli u sudnicu]
4 [Svjedok je ušao u sudnicu]
5 ... Početak u 09.04h
6 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Ustanite molim. Međunarodni
7 krivični Sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite sedite.
8 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Dobro jutro svima. Gospođo
9 sekretaru, možete li da najavite predmet, molim.
10 GĐA SEKRETAR: [simultani prevod] Dobro jutro, časni Sude. Ovo je
11 Predmet broj IT-05-88-T, *Tužilaštvo protiv Vujadina Popovića i drugih.*
12 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala Vam. Svi smo tu osim gospodina
13 Meeka i gospodina Bourgona, kao što je to već prethodno zabeleženo. U ime
14 Optužbe tu su gospodin McCloskey i gospodin Thayer.
15 Dobro jutro, majore.
16 SVJEDOK: [simultani prevod] Dobro jutro.
17 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodin Thayer će nastaviti i
18 završiti svoje glavno ispitivanje, a onda ćemo započeti unakrsno
19 ispitivanje, hvala Vam.
20 SVJEDOK: JOHANNES HENDRIKUS ANTONIOS RUTTEN
21 [nastavak]
22 G. THAYER: [simultani prevod] Dobro jutro gospodine Predsedavajući,
23 časni Sude.
24 Ispituje g. Thayer: [nastavak]
25 P: Dobro jutro majore.
26 O: Dobro jutro.
27
28
29
30

1 P: Pre nego što nastavimo tamo gde smo juče stali, s obzirom na Vaš
2 jučerašnji iskaz primetio sam samo jednu stvar na strani 4808, redovi od 7
3 do 9., samo hoću da se uverim da transkript tačno odražava Vaš odgovor.
4 Pitanje koje sam Vam ja postavio u redovima od 4 do 6, bilo je sledeće:
5 "Želeo bih nakratko da Vam skrenem pažnju na napad VRS na enklavu. Da li ste
6 imali priliku da vidite koje su mete pogođene granatiranjem?". A, odgovor
7 koji se može pročitati u transkriptu je sledeći: "Da, skladišta oko same
8 baze bila su u našem vidokrugu i skladišta u blizini, npr. brda Budak, koje
9 se nalazilo nasuprot bazi". Samo sam želeo da proverim sa Vama da li to
10 tačno odražava Vaš odgovor?

11 O: Ne, to ne odražava tačno moj odgovor. Ja jesam rekao da je bilo
12 kuća koje su pogođene granatiranjem, a nije bila reč o skladištima.

13 P: Kada kažete kuće, na šta tačno mislite? Na obične kuće?

14 O: Na obične kuće u kojima su ljudi živeli, u blizini brda Budak.

15 P: U redu. Ono što bih sada želeo da uradim jeste sledeće; umesto da
16 obeležavamo ponovo dokazni predmet od juče, pošto bi to moglo biti malo
17 prenatrpano, molio bih da dobijemo jednu neobeleženu verziju tog istog
18 dokaznog predmeta, 1522 po spisku 65ter.

19 Vidite li sliku na ekranu, gospodine?

20 O: Da.

21 P: Vidim da imate olovku u rukama. Da li biste bili ljubazni da
22 obeležite slovom "A" mesto na kojem se nalazila žena koju ste videli kako

23
24
25
26
27
28
29
30

1 prstom prelazi preko grla, i koja Vam je pokazala u kom se smeru nalazi
2 lokacija na kojoj ste našli leševe?

3 O: [obilježava]

4 P: Molim Vas da označite slovom "B" mesto na kojem ste videli kako
5 srpski vojnik isteruje jednu ženu iz oblasti gde su se nalazile određene
6 kuće.

7 O: [obilježava]

8 P: U svom jučerašnjem iskazu, Vi ste govorili o oklopnim
9 transporterima koji su se nalazili u ovom području 12-og. Da li su se
10 nalazili otprilike na istom mestu 13-og, koliko se vi sećate?

11 O: Da, nalazili su se na istom mestu.

12 P: Budite ljubazni, pa to zaokružite na ovoj fotografiji.

13 O: [obilježava]

14 P: I, molim Vas samo da pored zapišete "APC", skraćenicu za oklopne
15 transportere na engleskom.

16 O: [obilježava]

17 P: Budite ljubazni pa nacrtajte jedan pravougaonik oko oblasti za
18 koje se sećate da su se na njoj nalazile preostale izbeglice 13-og, dok su
19 čekale da prođu kroz tu blokadu oklopnih transportera.

20 O: [obilježava]

21 P: Molim Vas samo da zapišete pored: "izbeglice".

22 O: [obilježava]

23 P: Majore, juče ste pomenuli područje, ili tačnije, niz autobusa duž
24 kojih ste videli kako srpski vojnici razdvajaju muslimanske muškarce posle
25 mesta na kojem je bio aktivan poručnik van Duijn. Možete li da nacrtate
26 jednu liniju, ili možda strelicu, duž tog reda autobusa koji ste opisali
27 Veću.

28

29

30

1 O: [obilježava]

2 G. THAYER: [simultani prevod] Radi zapisnika, ovde su u pitanju dve
3 strelice koje se kreću na niže, na ovoj fotografiji.

4 P: Budite ljubazni pa stavite svoje inicijale, bilo gde na ovoj
5 slici.

6 O: [obilježava]

7 P: Hvala Vam, majore. Možemo sada da snimimo ovu sliku.

8 Majore, da li ste videli da je na izbeglice primenjena sila dok su
9 bili upućivani ka autobusima ili smeštani na njih?

10 O: Na početku, kada u napustili područje iza oklopnih transportera,
11 tamo gde je bila povučena crta od strane poručnika van Duijna, tada su se
12 ljudi zaputili ka autobusima, počeli da hodaju prema njima. Međutim, kada
13 nije išlo dovoljno brzo, ponekad bi neko bio uguran u autobus, ili bi na
14 srpsko-hrvatskom dobio veoma gruba uputstva, grube naloge, ali nije bilo
15 mnogo nasilja.

16 P: U redu. Da li ste videli neko udaranje ili šutiranje, osim
17 guranja, ili samo guranje?

18 O: Samo guranje.

19 P: Sada bih Vam skrenuo pažnju na poslednju oblast koju bih želeo da
20 obradimo zajedno ovog jutra. Majore, sećate li se dela u svom iskazu, u
21 predmetu *Krstić* koji sam juče sažeo, a tokom kojeg Vam je prikazana
22 fotografija na kojoj ste prepoznali srpskog vojnika koga ste Vi, svojim
23 rečima, prepoznali kao vojnika koji ne izgleda kao običan vojnik. Sećate li
24 se toga?

25 O: Da.

26 P: Možete li da kažete Pretresnom veću, šta ste mislili da kažete u
27 svom iskazu u predmetu *Krstić*, kada ste izgovorili te reči: "Nije izgledao
28 kao običan vojnik".

29

30

1 O: Pa nije izgledao kao običan vojnik. Kada ste na terenu sasvim je
2 očigledno ko komanduje, a ko ne. Postoji izvestan osećaj autoriteta koji sa
3 sobom nose oficiri i podoficiri, jer oni znaju šta da rade, imaju jasno
4 uputstvo, i na taj način vi možete da razlikujete ljude koji su na terenu.
5 I, meni je bilo sasvim jasno da postoji jedan broj Srba koji su kontrolisali
6 situaciju, iako oni nisu nosili nikakve oznake, već obične majice i drugu
7 opremu i odeću. Ali, meni je bilo sasvim jasno da su oni tu bili glavni, da
8 su bili starešine.

9 P: Kada je konkretno u pitanju ovaj pojedinac koga ste identifikovali
10 na fotografiji, možete li da se setite bilo čega u vezi sa načinom na koji
11 se on ponašao, a što Vas je navelo na zaključak da on nije, kako ste rekli,
12 bio običan vojnik.

13 O: On je izdavao direktna uputstva ostalim srpskim vojnicima. Oni su
14 mu se obraćali. Način na koji su stupali u kontakt, takođe uobičajen i u
15 našoj vojsci, postojala je određena distanca između ljudi koji su bili na
16 terenu s jedne strane, a sa druge strane podoficira i oficira, tako da uvek
17 se moglo reći ko je starešina.

18 P: Da li se sećate kakvu je vrstu uniforme ovaj vojnik nosio i da li
19 je na toj uniformi bilo bilo kakvih oznaka, u to vreme?

20 O: Oni su nosili maskirne uniforme sa maskirnim pantalonama i smeđim
21 i zelenim majicama.

22 P: U redu, ali kada je reč o ovom konkretnom pojedincu, da li se
23 sećate, danas u ovoj sudnici, šta je nosio taj vojnik kada ste ga videli
24 izvan "bele kuće"?

25 O: U trenutku kada sam ga video izvan "bele kuće", nosio je
26
27
28
29
30

1 maskirne pantalone i smeđu ili zelenu majicu. Smeđe-zelenu majicu.

2 P: Gospodine, želeo bih da Vam pokažem jednu sliku. Nećemo se
3 poslužiti elektronskom sudnicom, jer ukoliko bismo to učinili, onda bi se
4 ispod našle neke informacije koje bi omogućile identifikaciju. Dakle, molio
5 bih da pogledamo 1936, po spisku 65ter. U pitanju je poglavlje 5, strana 9.

6 Gospodine vidite li sliku na ekranu?

7 O: Da.

8 P: Da li Vam je ova slika pokazana tokom suđenja Krstiću?

9 O: Da, jeste.

10 P: Danas, dok sedite ovde u sudnici, prepoznajete li čoveka koji se
11 nalazi s desne strane, a nosi maskirnu košulju?

12 O: Da, prepoznajem ga.

13 P: Da li se sećate da ste videli čoveka, koji se nalazi sa desne
14 strane tokom 12-og i 13-og u Potočarima ili okolini? Sećate li se da ste
15 videli neke druge njegove snimke?

16 O: Da, sećam se toga.

17 P: Uopšte uzev, možete li za Pretresno veće da opišete ulogu, koju Vi
18 verujete da je čovek sa desne strane odigrao u to vreme, prema onome što ste
19 Vi mogli da vidite kada ste videli ovog čoveka u zeleno-smeđoj maskirnoj
20 košulji?

21 O: Bilo je jasno da je on čovek koji izdaje uputstva, i meni je bilo
22 potpuno jasno da je on imao autoritet i da je on bio tu komandujući.

23 P: Dok sedite, danas ovde u sudnici, prepoznajte li čoveka koji se
24
25
26
27
28
29
30

1 nalazi sa leve strane, a nosi smeđu majicu?

2 O: Da.

3 P: A, šta Vi prepoznajte da je taj čovek?

4 O: Ja ne znam njegovo ime, ali sam tog čoveka takođe video u blizini
5 "bele kuće".

6 P: Da li je to čovek koga ste prethodno opisali, o kojem smo upravo
7 maločas govorili, a koji je Vama izgledao kao da nije običan vojnik?

8 O: Da, to je taj čovek.

9 P: Gospodine, da li bi bilo tačno reći, da je u ponedjeljak uveče
10 morao da Vam se ponovo pročita deo Vašeg iskaza u Predmetu *Krstić*, da bi Vam
11 se osvežilo pamćenje u vezi s tim čovekom s leve strane?

12 O: Da.

13 P: A pre nego što Vam je pročitan ponovo iskaz, da li je istina da
14 niste bili u potpunosti sigurni da ste prepoznali čoveka s leve strane?

15 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospođo Condon?

16 GĐA CONDON: [simultani prevod] Časni Sude, ja imam prigovor u vezi s
17 tim što moj kolega unakrsno ispituje svog vlastitog svedoka. Moj argument
18 glasi da to nije prikladno za unakrsno ispitivanje.

19 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Thayer?

20 G. THAYER: [simultani prevod] Ja jednostavno pokušavam da ovo stavim
21 u kontekst sadašnjeg iskaza. Mislim da je to važan dokazni materijal i da je
22 prikladno to pitati svedoka.

23 [Sudije vijećaju]

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Ne slažem se sa Vašim prigovorim,
2 gospođu Condon. Ovo je uobičajeni deo ispitivanja koje vodi gospodin Thayer.
3 On pokušava da dođe do dopunskih objašnjenja i da ilustruje svoj stav u vezi
4 sa ovom fotografijom. Prema tome, izvolite, gospodine Thayer.

5 G. THAYER: [simultani prijevod]

6 P: Moje poslednje pitanje, majore - mislim da ste već delimično na
7 njega odgovorili - da li Vam je danas poznato ime ijednog od ova dva
8 muškarca na fotografiji?

9 O: Ne.

10 P: Hvala Vam, majore. Više nemam pitanja za Vas.

11 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala Vam, gospodine Thayer. Mislim
12 da će gospodin Josse prvi pristupiti unakrsnom ispitivanju.

13 G. JOSSE: [simultani prevod] Da, mi ćemo početi prvi.

14 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala Vam. Gospodin Josse je,
15 zajedno sa gospodinom Krgovićem, advokat odbrane generala Gvere, i on će Vas
16 sada unakrsno ispitivati.

17 Koliko dugo očekujete da će trajati Vaše ispitivanje?

18 G. JOSSE: [simultani prevod] Oko pola časa, časni Sude.

19 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu, izvolite.

20 Unakrsno ispituje g. Josse:

21 P: Majore Rutten, kao pripadnik čete *Charlie*, da li ste bili svesni
22 krađe vašeg oruđa, uoči događaja koje ste nam juče i danas opisivali?

23 O: Da, veče pre toga čuo sam od ostalih vojnika iz čete da su Srbi
24 već oduzeli neko oružje.

25

26

27

28

29

30

1 P: Govorimo o julu mesecu, zar ne?
2 O: Da.
3 P: Moja greška, nisam dovoljno jasno formulisao svoje pitanje. Pre
4 meseca jula?
5 O: U redu, onda je to jedno sasvim drugačije pitanje.
6 P: Da. Šta bi bio Vaš odgovor na to?
7 O: Ne. Pre meseca jula našoj četi nije oduzeto oružje, niti je
8 oduzeto oružje našem bataljonu, koliko je meni poznato.
9 P: Vi se, dakle, ne sećate ili nije Vam poznato, da je četetu napalo
10 oko 30 do 40 Muslimana koji su vam oduzeli oružje?
11 O: Ne.
12 P: Hvala Vam. Ponovo ja grešim, izvinjavam se. Mi govorimo istim
13 jezikom majore. Naravno, postoji prevod, tako da moram da budem daleko
14 sporiji.
15 P: Da li bih bio u pravu kada bih rekao da između 10. i 11. jula, da
16 ste se Vi nalazili sve vreme u Potočarima?
17 O: Da. Bio sam u Potočarima.
18 P: A, putovanje koje ste opisali, putovanje u Srebrenicu, do njega je
19 došlo 13. jula ili neko vreme pre toga?
20 O: Ukoliko mislite na putovanje koje sam opisao juče, a koje se
21 odigralo kasno popodne 13. jula, ono je bilo 13. jula.
22
23
24
25
26
27
28
29
30

- 1 P: A takođe ste bili u Potočarima, čitavog dana 12. jula?
- 2 O: Tako je.
- 3 P: Tokom ova tri dana, odnosno 10., 11. i 12. jula, da li ste videli
4 da muslimanski vojnici pružaju bilo kakav otpor, ili muslimanski vojnici ili
5 neredovna vojska, da li su pružali bilo kakav oblik otpora?
- 6 O: Ne na tom mestu, ne u Potočarima.
- 7 P: Gde ste videli da pružaju otpor?
- 8 O: Pa nisam baš video da pružaju otpor. Ali, tokom svog putovanja,
9 kao što ste već ranije pitali, uveče 13-og - reč je dakle o putovanju u
10 Srebrenicu - na putu ka Srebrenici, video sam grupu bosanskih muslimanskih
11 vojnika koji su se skrivali u kući. Ja sam se tu zaustavio i pitao ih šta tu
12 rade, jer je bilo veoma opasno nalaziti se u tom području. Ja sam im
13 predložio da zbrišu odatle, jer bi u protivnom mogli da zapadnu u teškoće.
14 Dok sam se odvozio, a udaljio sam se svega nekoliko stotina metara dalje,
15 moje vozilo, odnosno, moj džip su oteli srpski vojnici.
- 16 P: To je, kao što ste već rekli, bilo 13. jula?
- 17 O: Da.
- 18 P: Ali, moje pitanje se odnosilo na deseti, jedanaesti i dvanaesti.
19 Znači, molim Vas da se najpre usresredite na ta tri dana. Vi, dakle, niste
20 videli da Muslimani pružaju bilo kakav otpor tokom ova tri dana?
- 21 O: Ne u mom vidokrugu, u blizini Potočara.
- 22 P: Vi ste deo tog vremena proveli u bunkeru. Je li to tačno?
- 23 O: Da, jedan deo jutra, ali nisam često bio u bunkeru. Ja sam bio
24 jedan od ljudi koji su spavali u bunkeru, jer zapravo ja nisam video da to
25 služi bilo čemu, pa sam spavao u skloništima koje smo imali na
26
27
28
29
30

1 raspolaganju.

2 P: Pretpostavljam da, dok ste spavali, niste mogli ništa da vidite.
3 Ali koliko ste sati proveli u bunkeru na svaki od ovih dana, možete li da
4 procenite?

5 O: Pa, sveukupno nekoliko sati.

6 P: Želeo bih ovim povodom da Vas podsetim odgovora koje ste dali
7 tokom glavnog ispitivanja. Govorim o Vašem iskazu tokom suđenja generalu
8 Krstiću. Na strani 2109, transkripta sa ovo suđenja, gospodin Harmon,
9 tužilac, Vam je rekao sledeće: "Kapetane Rutten, opisali ste teško
10 granatiranje u Srebrenici, u Srebreničkoj enklavi. Možete li da nam kažete,
11 na osnovu Vašeg prisustva u patrolama i iskustva u enklavi, da li je bilo
12 bilo kakvih vojnih meta u gradu Srebrenica ili u gradu Potočari?" Vi ste na
13 to odgovorili sledeće: "Nije bilo istinskih vojnih meta, vojne mete koje su
14 se tamo nalazile bile su na liniji sukoba ili na graničnoj liniji, u to
15 vreme u enklavi. Bilo je i dalje nekih vojnika Armije BiH, ali ne u samim
16 Potočarima ili Srebrenici".

17 Imam čitav niz pitanja o ovoj razmeni između Vas i tužilaca u tom
18 predmetu. Prvo, on Vama kaže da ste Vi opisali teška granatiranja u enklavi
19 Srebrenica. Vaš opis se odnosi na ono što se događa u Potočarima i nigde
20 drugde, je li to tačno?

21 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Samo trenutak. U čemu je problem?

22 G. THAYER: [simultani prevod] Samo nešto da razjasnimo. Kada moj
23 cenjeni kolega pominje ovaj opis, želimo da se uverimo da li je to opis koji

24

25

26

27

28

29

30

1 je izneo ovde ili u predmetu *Krstić*.

2 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Mislim da je to pravično. Možete li
3 na to da odgovorite gospodine Josse?

4 G. JOSSE: [simultani prevod] Mogu.

5 P: Moje pitanje se odnosi na pitanja koja Vam je gospodin Harmon
6 postavio tokom tog suđenja, a posebno se odnosi na reči koje je on
7 upotrebio. Pretpostavljam da Vas pitam kako ste Vi shvatili te reči, jer on
8 kaže, citiram ponovo: "Vi ste opisali teško granatiranje u Srebreničoj
9 enklavi".

10 O: Moj opis je tada bio sasvim jasan, jer ja sam u to vreme imao dva
11 radio uređaja pri sebi i mogao sam da čujem sve izveštaje koji su dolazili
12 iz Srebreničke oblasti. Četa *Bravo* je delovala, dejstvovala u toj oblasti, a
13 ja sam imao radio stanicu pri sebi, tako da sam mogao da pročitam sve radio
14 signale koji su pristizali iz južnog dela enklave. Prema tome, između
15 ostalog sam takođe čuo izveštaje o granatiranju. Ukoliko mislite na moju
16 tadašnju izjavu, ona se odnosi na ono što sam saznao preko radija.

17 P: U redu, ovo sasvim razjašnjava. Prema tome, bilo bi pravično reći
18 da ono što ste Vi videli i čuli svojim vlastitim očima i ušima, je ono što
19 se događalo u Potočarima.

20 O: Da, to je tačno.

21 P: Sada bih želeo da se osvrnem na Vaš odgovor gospodinu Harmonu.
22 Pročitaću ih još jednom, ukoliko bude potrebno, ali Vi ste rekli da nije
23 bilo pravih vojnih ciljeva. E, sad ne bih hteo da tražim dlaku u jajetu, ali
24 šta biste Vi opisali kao nešto što nije stvarno vojna meta?

25 O: Pa ono što nije stvarno vojna meta, po mom mišljenju, i to mi je
26
27
28
29
30

1 sasvim jasno, jesu civilne kuće, onakve kakve sam već opisao na Budak brdu.
2 Da se naokolo nalaze civili, da dolazi do granatiranja, i ako nema zaista
3 vojnika Armije BiH, u to vreme, osim nekoliko ranjenih vojnika, po meni to
4 nisu prave vojne mete. I nije bilo položaja Armije BiH, u blizini oblasti
5 Potočara.

6 P: Dakle, kada ste rekli "nije bilo pravih vojnih ciljeva", tiče se
7 ovog što ste nam sada upravo spomenuli. Naime, samo da vidim, da to jasno
8 kažemo, odnosi se na civile koji su možda viđeni kao vojni cilj?

9 O: Nije bilo civila koji su nosili - kako smo mi to opisivali u
10 okviru humanitarnog prava kojim smo se mi služili i koji je odraz
11 Međunarodnog vojnog prava - nisu nosili, dakle, odjeću na temelju koje bi se
12 reklo da tu u blizini ima vojnog osoblje. Dakle, radilo se o civilima u
13 običnoj, uobičajenoj civilnoj odjeći. Dakle, kada kažem da nije bilo vojnih
14 ciljeva, mislim da nije bilo pri tom položaja na kojima su bili snage ili
15 vojnici Armije BiH.

16 P: Mislim da ste u jednom drugom trenutku tokom iskaza u tom predmetu
17 spomenuli jedan susret sa vojnikom BiH, koga ste poznavali još iz vremena
18 kada ste išli na patrole, koji je bio u civilnoj odjeći, koji nije bio u
19 vojnoj uniformi. Da li se sjećate toga odgovora?

20 O: Da, sjećam se toga. To je onaj dio, koji ste vjerovatno i Vi
21 pročitali o onom čovjeku u kolicima. Ja sam ga poznao, viđao sam ga ranije
22 tokom patroliranja, bio je ranjen i imao je ranu od metka.

23 P: Mislim da ste Vi, u tom predmetu, Pretresnom vijeću rekli da ne
24 možete mu prigovoriti što je bio u civilnoj odjeći i da biste Vi u tako

25
26
27
28
29
30

1 teškoj situaciji isto napravili?
2 O: Da.
3 P: Dakle, da li bismo ga onda mogli okarakterizirati kao vojnika koji
4 je navukao civilnu odjeću.
5 O: Da.
6 P: Hvala.
7 Opisivali ste, ali mislim ne tokom tadašnjeg iskaza, nego na jednom
8 od razgovora - to ćemo pronaći ako je potrebno - Vi ste opisali da su
9 naoružani muškarci se pozdravljali sa suprugama. Mislim da ste govorili da
10 je to bilo 11-og. Da li se sjećate da ste to rekli?
11 O: Da, sjećam se.
12 P: Možda biste nam mogli opisati tu situaciju?
13 O: Da, to je bilo sa stražnje strane kompleksa. To se vidi i na ovoj
14 slici, koju imam na ekranu. Ja Vam to mogu pokazati, ako želite?
15 P: Dozvolite da Vas prekinem. Ja ću Vas tokom unakrsnog ispitivanja
16 zamoliti da nešto označite, ali ne na ovoj karti koju imate pred sobom.
17 Možda bi bilo dobro kada bismo na ekran stavili dokument P10516. Pogrešno je
18 ušlo u transkript, radi se o dokumentu P01516.
19 Da, to je to. Molim Vas, dajte si vremena, snadite se na fotografiji.
20 Veoma slična fotografija, ali obuhvaća nešto veće područje od one prethodne
21 fotografije.
22 O: Da.
23
24
25
26
27
28
29
30

1 P: Zamolit ću Vas da, kada dobijete ovu olovčicu, da unesete cijeli
2 niz oznaka. Zamolit ću da počnete tako što ćete označiti mjesto gdje tvrdite
3 da su se ti naoružani muškarci pozdravljali sa suprugama.

4 O: To je bilo ovo ovdje, jedan mali potok. A ovdje u uglu, tu smo
5 napravili ulaz kroz ogradu. Sa suprotne strane je bio jedan mali most sa
6 stražnje strane naše baze. Ovdje je bila naša baza, a u sredini je ova
7 tvornička zgrada, velika. A, sa stražnje strane - kako smo mi to zvali -
8 naše baze, mi smo tu napravili ulaz. Sa druge strane je bio mali most, a sa
9 druge strane potoka, dakle, točno ovdje je bilo nekoliko vojnika Armije BiH
10 koji su se pozdravljali sa porodicama, sa suprugama, sa djecom, koje su onda
11 bili smjestili u našu bazu.

12 P: Koliko je tu bilo muškaraca, tih naoružanih.

13 O: Tri.

14 P: Samo tri?

15 O: Da, samo tri.

16 P: U redu. Ti ljudi, oni su pretpostavljam došli iz Srebrenice?

17 O: Pa, to ne znam. To Vam ne mogu reći.

18 P: Promijenimo malo temu. Ja bih Vam iznio tvrdnju; gledajući na ovu
19 kartu, velika većina izbjeglica je krenula ovim putem koji se vidi, koji se
20 nalazi na sjeveru - ali je karta pogrešno okrenuta jer je tu sjever na jugu
21 zapravo, ali ja ću to ipak zvati sjeverom - dakle, koji su dolazili negdje
22 prema mjestu "ZE" u riječi Hercegovina.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Da.

2 P: Da li se slažete da je to cesta kojom je većina izbjeglica
3 dolazila iz Srebrenice?

4 O: Da, slažem se.

5 P: Ja iznosim tvrdnju da je negdje na toj cesti bilo situacija gdje
6 su se muškarci i žene razdvajali jedni od drugih. Žene su išle prema bazi u
7 Potočarima, a muškarci su išli prema desno, kada gledamo na ovu fotografiju.
8 Dakle, s desne strane na fotografiji.

9 O: To je bilo malo drugačije, nego što ste Vi to sada opisali. Ovo
10 što sam ja opisao kao potok, tuda je mnogo ljudi ulazilo u našu bazu,
11 skrivajući se iza drveća koje je bilo oko tog potoka. Kad Vi kažete "velika
12 većina" koji su bili oko autobusnog depoa - a to je ovdje, ja sam to označio
13 i ovdje - većina izbjeglica, kao što sam već rekao i jučer, je bila tu u
14 ovom području.

15 P: Da, mi se slažemo oko toga. I mi tako smatramo.

16 O: Zatim, kada se ide dalje, gdje su ovi su autobusi bili - što se
17 također vidi - većina izbjeglica je išla uz ovu stranu, a drugi dio, oni
18 koji su izdvojeni, oni su se kretali uz drugu stranu, dakle, ovu stranu.
19 Gdje god je dolazilo do razdvajanja uz tu liniju muškarci i dječaci su
20 izvođeni iz ukupne grupe izbjeglica i odvođeni u kuće koje su se nalazile uz
21 cestu.

22 P: Možda se ne razumijemo dobro. Vi govorite o izdvajanju muškaraca,
23 kojeg datuma?

24

25

26

27

28

29

30

1 O: To je već počelo 12. jula.

2 P: Možda je došlo do greške na mojoj strani. Ja sam govorio o
3 odvajanju ili razdvajanju muškaraca i žena 11. jula, dok su se oni povlačili
4 iz Srebrenice. Srbi tada još nisu bili tamo u to vrijeme, u periodu na koji
5 sam ja mislio. Oni još nisu stigli.

6 O: Tu imate pravo, 11. jula nije bilo odvajanja muškaraca od žena.

7 P: Ono šta ja Vas pitam, na tom mjestu koje ste označili da su
8 izbjeglice dolazile, dakle, na karti, da li se sjećate da je bilo prirodnog
9 - da tako nazovem - prirodnog odvajanja između muškaraca i žena? Jedni su
10 skretali prema bazi, kroz tu rupu, a muškarci su odlazili na desno, kada
11 gledamo ovu fotografiju?

12 O: Ne. Toga nije bilo, tog takozvanog "prirodnog razdvajanja".
13 Svakako ne 11-og, jer jednostavno nije došlo do razdvajanja 11-og.

14 P: Mi se slažemo da Srba nije bio u blizini tada?

15 O: Da, tu se slažemo.

16 P: Kojim putem su Srbi zapravo došli?

17 O: Kad kažete na kraju, kojeg datuma 11-og ili 12-og?

18 P: Vi ste bili tamo, Vi recite nama.

19 O: Jedanaestog nije bilo Srba, a dvanaestog, pa ovisi. Ujutro smo već
20 dobili izvještaj sa juga da oni dolaze, a tijekom kasnijih sati ujutro
21 dolazili su sa svih strana. Sa sjevera, dobili smo izvještaj sa promatračkog

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 mjesta *Papa*, dolazili su i sa juga, dobivali smo izvještaje od ostataka čete
2 "B". Dolazili su iz područja koje smo mi zvali *Quebec* i *Romeo*, dakle "Q" i
3 "R". Dakle iz ovog područja silazili su sa brda, na ovom mjestu gdje sam
4 sada stavio strelicu. To je zapravo kako sam ja mogao gledati, oni su
5 dolazili sa brda sa one strane.

6 P: Želio bih prvo da Vas pitam o srpskim snagama koje su došle sa
7 sjevera, a slažemo se da je to na dnu ove fotografije, dakle iz područja
8 Bratunca. Da li ste Vi bili upoznati sa bilo kakvim pružanjem otpora od
9 strane muslimanskih snaga, tu s donje strane fotografije?

10 O: Ne, o tome nisam ništa znao, niti sam bio upoznat sa time. Nije
11 bilo nikakvih izvještaja o otporu Armije BiH, u to vrijeme.

12 P. Ja želim ustvrditi da je bilo nekoliko minobacača, tu na dnu
13 fotografije, koji su pokušavali odbiti srpske snage.

14 O: Pa moglo ih je biti, ali u danima koji su tome prethodili. Ja sam
15 redovito, a i 11-og, bio na vrhu tvorničke zgrade, gdje se nalazio položaj
16 jednog voda, to jest, 108. komandoske čete /kako je prevedeno/ i u to
17 vrijeme nismo vidjeli nikakve minobacače Armije BiH. Jedino što smo vidjeli
18 sa vrha te tvorničke zgrade bili su srpski položaji na brdu Purići, gdje su
19 bili minobacači i čak jedan tenk koji su dovodili na položaj i zatim ga
20 povlačili, time nas zastrašujući, vidjevši nas na vrhu te tvorničke zgrade,
21 a i mi smo vidjeli njih na brdu kod Purića.

22 P: Kada ste promatrali tu situaciju, da li se sjećate ko je bio s
23 Vama, iz Vaše čete?

24 O: Nitko iz moje čete nije bio u blizini. Ja sam bio sam na krovu,
25 zajedno sa jednim čovjekom kojeg sam upoznao, s jednim poručnikom i

26
27
28
29
30

1 još nekoliko ljudi iz 108. voda, na vrhu te tvorničke zgrade. A, kasnije je
2 došao i naš liječnik, kirurg, pukovnik Kramer, koji je došao da pogleda šta
3 se događa na brdu Purići.

4 P: Prije nego što su stigli Srbi, da li se sjećate da je bilo
5 Muslimana koji su bježali iz okoline, drugim riječima, koji su pokušavali
6 izbjeći da ih se zarobi?

7 O: Jedanaestog, ja sam bio sa poručnikom Kosterom, i tokom dana smo
8 čuli izvještaj da se na ulazu u bazu nalaze dva vojnika koji su nečime
9 mahnuli, to smo čuli. To je bilo u jednom od trenutaka kada sam ja bio u
10 bunkeru, dakle, čuli smo za to. Mi smo izašli na kapiju da bismo provjerili
11 šta se događalo, jer je javljeno da se radi o vjerojatno komandantu Armije
12 BiH. I to se dogodilo na ovo mjestu, sad ću Vam pokazati. Dakle, tu je bio
13 naš ulaz, a ovdje je bila jedna zgrada. Oni su bili iza te zgrade, dvojica
14 muškaraca. Imali su tekst sa sobom, koji je ispunio jedan od naših vojnika
15 sa promatračkog mjesta *November*. Mogao sam pročitati, bio je njegov potpis,
16 on je pomogao tom muškarcu. Čovjek je jednostavno bio pogođen ispod ruke i o
17 tom se radilo, i mi smo mu dali nešto vode i poslali ih nazad, jer nismo
18 željeli da vojnici Armije BiH budu u blizini naše baze. Jer bi u tom slučaju
19 srpske snage mogle identificirati našu bazu kao položaj Armije BiH i na taj
20 način, dakle, smo mogli na sebe skrenuti pažnju, možda čak i izvrnuti se
21 opasnosti, što bi bilo opasno za civile.

22 P: Ono što ja tvrdim je sljedeće: bilo je boraca, Muslimana, koji su
23 pobjegli prije dolaska srpskih snaga ili u vrijeme dolaska srpskih snaga,

24
25
26
27
28
29
30

1 prema gornjem desnom dijelu, ovdje na fotografiji. Što možete reći o tome?

2 O: Uvečer 11-og, stizali su izvještaji od bivših naših čistačica i
3 žena koje su prale za nas, Muslimanki, koje su nam govorele da su muškarci
4 bježali prema području koje se nalazi između promatračkog mjesta *November* i
5 *Alfa*, kako bi se izvukli bezbjedno iz područja enklave.

6 P: Molim Vas, možete li označiti to područje?

7 O: Ja Vam samo mogu pokazati kojim putem se išlo prema tom području
8 Buljim, a to je kroz ovo grmlje. Dakle, u tom smjeru.

9 P: Jesam li u pravu ako kažem da je to, u osnovi, smjer prema
10 Jagličima i Šušnjarima?

11 O: Da, u pravu ste.

12 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Samo trenutak, gospodine Josse.
13 Prije nego što ovo zaboravimo, u redu 9, na stranici 20, kao i ranije, na
14 istoj stranici red 6, ko god piše transkript nije uspio uhvatiti riječ, ime
15 koje je spomenuo svjedok, dakle, "Buljim". Hvala.

16 G. JOSSE: [simultani prevod]

17 P: Rečeno mi je da moram da Vas zamolim da označite na karti neke od
18 ovih stvari o kojima ste nam govorili. Možda bi bilo najbolje da se počne sa
19 ovom rupom u ogradi. Recimo, stavite slovo "H".

20 O: U redu, može. [obilježava]

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P. Ovo veliko označeno područje koje se nalazi u gornjem dijelu, u
2 sredini, možda da tu stavite "R" za riječ izbjeglice, na engleskom
3 "Refugees", ako se Vijeće slaže?

4 O: [obilježava]

5 P: Ova strelica koja je okrenuta prema lijevo, to su srpske snage
6 koje dolaze?

7 O: Da, to sam rekao.

8 P: Pa onda stavite možda "SF" kao srpske snage - "Serb Forces".

9 O: [obilježava]

10 P: A ove dvije linije koje idu prema desnoj strani fotografije, da li
11 biste pristali da to označite sa "MF" - muslimanski borci.

12 O: Problem je u tome, ovo o čemu sam govorio, nije se radilo samo o
13 vojnicima, nego općenito o muškarcima koji su odlazili, a Vi sada kažete da
14 su to bili muslimanski borci.

15 P: Nema problema, ja nisam htio na jeftin način nešto tu postići.
16 Možete staviti "MM" - muslimanski muškarci.

17 O: U redu. [obilježava]

18 P: Htio bih Vas sada pitati nešto o onim tijelima koja ste otkrili.
19 Tokom iskaza u predmetu *general Krstića*, koji ste prihvatili kao važeći i
20 za ovaj predmet, rekli ste da je do otkrića tih tijela došlo 13. jula. Da
21 li je to tačno?

22 O: Da, to je tačno.

23 P: Koliko se vi sjećate, majore, jeste li uvijek bili dosljedni u
24 vezi sa datumom kada su ta tijela otkrivena?

25

26

27

28

29

30

1 O: Da.

2 P: Ja bih naime želio, bez prevelike drame naravno, da Vas suočim -
3 kako se to među nama advokatima ponekad kaže - sa jednom Vašom ranijom
4 izjavom. Riječ je o dokumentu 3D46. Mislim da bismo to mogli staviti na
5 ekran.

6 G. JOSSE: [simultani prijevod] Rečeno mi je da ovo, što je sada na
7 ekranu, treba spremiti.

8 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Tako je, to prvo treba spremiti.

9 G. JOSSE: [simultani prijevod]

10 P: Zamolit ću Vas da potpišete i stavite datum.

11 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Desno, dolje.

12 G. JOSSE: [simultani prevod]

13 P: Danas je 30. novembar.

14 O: [obilježava]

15 P: Hvala. Dok ovo čekamo da se pojavi na ekranu, na temelju
16 informacija koje ja imam o ovom dokumentu radi se o referisanju pred
17 Ministarstvom obrane Nizozemske, i radi se o izjavi koja je data 23. jula
18 1995. Mislim da nije neophodno da se Vama da verzija na nizozemskom. Nije mi
19 jasno da li je i dokument koji ćemo uopće gledati, da li je to original.
20 Dakle, to je jedna od stvari koju Vas želim pitati. Mi tu vidimo Vaše ime,
21 kao i datum kada je vođen razgovor. Tu stoji: "Ja sam koordinator patrola za
22 Srebrenicu. 11. jula 1995. ujutro, u lokalnom izbjegličkom kampu počele su
23 da kruže glasine da je sedmoro ljudi ubijeno i da se njihova tijela nalaze
24 kraj izvora u Potočarima." Zatim opisujete da znate dobro to područje, da
25 ste krenuli sa gospodom Kosterom i van Schaikom, vidjeli ste nekog čovjeka
26 koji juri prema tamo i jednu ženu, i onda ste pronašli devet mrtvih

27

28

29

30

1 tijela muškaraca koji su ustreljeni, sa licem prema dolje. Dakle, moje prvo
2 pitanje: pomozite nam, o čemu se radi, šta je ovaj dokument?

3 O: Da, mogu Vam pomoći. Zadnjih 10 godina, gotovo zadnjih 10 godina,
4 u zadnje dvije godine se situacija u Holandiji malo smirila, u vezi sa ovom
5 situacijom. Vidim da se Vi smijete?

6 P: Da, da kažem to je samo zato što ste se Vi nasmijali.

7 O: Pa drugima to može biti smiješno, nama nije. Razlog zbog kojeg ovo
8 sve govorim je slijedeći: tokom tog, takozvanog, referisanja u Assenu, svi
9 vojnici - a to ćete pronaći i u izvještaju NIOD-a, i u drugim izvještajima,
10 i u ispitivanjima koje je vršila naša Skupština - bilo je jako puno problema
11 sa ovim izjavama iz Assena. Mi ih nikada nismo potpisali. One su iznova bile
12 sastavljene i problem koji smo mi imali u odnosu na te dokumente, što je
13 mnogo onoga što smo pokušali reći, da to nismo zatekli u tim takozvanim
14 izjavama koje su zabilježene tokom tih dana.

15 Dakle, ako se pozivate na ovaj dokument, ovaj bezvrijedan komad
16 papira, ako to smijem tako nazvati, slobodno to napravite, naravno. To je
17 sve što Vam ja mogu o ovom dokumentu reći. I neki moji drugi kolege će
18 govoriti o tim izjavama možda. Nitko od mojih kolega ne stoji u potpunosti
19 iza tih izjava koje su uzete tokom debriefiranja u Assenu 1995. godine.

20 P: Samo nekoliko pitanja koja se na to nadovezuju.

21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Samo trenutak, da nešto provjerimo.
2 U verziji na engleskom koju ja imam, na kraju stoji "kraj razgovora". Nema
3 nikakvih naznaka ko je vodio razgovor, nema potpisa, samo na vrhu piše s kim
4 je vođen razgovor i kojeg datuma. Zamolio bih da vidim dno stranice na
5 nizozemskom, ako je moguće.

6 G. JOSSE: [simultani prevod] Časni Sude, ja sam primjetio da ne
7 postoji dokument na nizozemskom.

8 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Ali ja to imam na ekranu. Oh, to je
9 na B/H/S-u, a u tom slučaju onda se izvinjavamo.

10 G. JOSSE: [simultani prevod] Zamolio bih da moj kolega sada ne
11 komentira, ja bih htio pitati sam svjedoka. Naravno, pričekat ću šta
12 tužilaštvo ima za reći, ali kasnije.

13 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da, možete razgovarati sa svjedokom
14 o tome, ali ukoliko postoji mogućnost da dobijemo nizozemsku verziju.

15 G. JOSSE: [simultani prevod] Pa to je upravo ono što sam ga ja htio
16 pitati.

17 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Moramo vidjeti da li je to na
18 raspolaganju.

19 G. JOSSE: [simultani prevod] Upravo tako. To je ono što sam Vas htio
20 pitati, majore. Da li znate, da li uopće postoji nizozemska verzija ovog
21 dokumenta ili je sam razgovor bio vođen na engleskom, možda je izjava bila
22 sastavljena na engleskom, recite.

23 O: Ne, ne, zapravo je bilo na nizozemskom, koliko se ja sjećam.

24 P: Da li mislite da se ovdje, dakle, radi samo o prevodu, ili je taj
25 izvještaj sa razgovora bio sastavljen na engleskom?

26

27

28

29

30

1 O: Ne, ne. Imali smo nizozemsku verziju. Nije bilo ni razloga da se
2 to radi na engleskom, to je bila nizozemska stvar, sveukupno.

3 P: S obzirom da sam sada postavio svoje pitanje, možda da čujemo šta
4 moje kolege iz Tužilaštva mogu reći.

5 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] A da možda pitamo svjedoka da li on
6 ima te takozvane izjave, kako je on odlučio da je zove, možda, dakle, na
7 svom jeziku.

8 SVJEDOK: [simultani prevod] Da, imam je.

9 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Imate li to sa sobom?

10 SVJEDOK: [simultani prevod] Ne, nemam.

11 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da gospodine Thayer?

12 G. THAYER: [simultani prevod] Dva pitanja, časni Sude. Prvo da se
13 pozabavam sa ovim posljednjim, koje se dogodilo. Što se tiče ovog dokumenta,
14 intervjuja od jedne stranice, mi nemamo verziju na nizozemskom. Jedini
15 primjerak koji imamo jeste na engleskom. E sad, kada sam to rekao, želio bih
16 razjasniti, mislim da je došlo do jednog nesporazuma između svjedoka i mog
17 kolege o tome o kojem dokumentu se razgovara. Dokument koji je moj kolega
18 identificirao, koji je na ekranu, je dokument sa debriefinga iz Zagreba, koje
19 je uzeto u vrijeme kada su vojnici nizozemskog bataljona bili u Zagrebu,
20 prije povratka u Holandiju, kada je ponovo napravljeno debriefiranje, dakle
21 to Assensko debriefiranje. Dakle, imali su niz tih debriefiranja odmah po
22 povratku, tj. privremenom boravku u Zagrebu, to je ovo što vidimo sada na
23 ekranu. A ovo o čemu govori major Rutten, to je kasnije debriefiranje u
24
25
26
27
28
29
30

1 Assenu. A, to iz Assena definitivno imamo na nizozemskom, to smo dostavili i
2 Obrani, zajedno sa prevodom na B/H/S.

3 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu. Mislim da onda moramo
4 potvrditi ili promijeniti ove tvrdnje gospodina Thayera. Da li da ja
5 preuzmem ili ćete to Vi raditi, s obzirom da ste sad čuli gospodina Thayera,
6 pošto se mora eliminirati mogućnost da govorimo o različitom -

7 G. JOSSE: [simultani prevod] Ja sam zahvalan svom cenjenom kolegi,
8 ali sam nameravao lično da se pozabavim ovom temom.

9 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Onda, izvolite.

10 G. JOSSE: [simultani prijevod]

11 P: Gospodine Rutten, Vi ste čuli šta je rekao gospodin Thayer u ime
12 tužilaštva. Da li je tačno da je sa Vama vođen razgovor u Zagrebu, 23. jula
13 1995.?

14 O: Da, to je tačno.

15 P: U odgovorima koje ste nam ranije dali, da li ste bili zbunjeni, da
16 li ste pomešali Vaš debriefing ili referisanje u Assenu sa razgovorom koji je
17 vođen u Zagrebu?

18 O: Ne, uvek sam iznosio iste datume.

19 P: Vi ste, dakle, bili svesni da je ovaj konkretni razgovor vođen u
20 Zagrebu i imao za ishod ovaj dati dokument. Je li to tačno?

21 O: Pa ja sam dokument dobio daleko docnije, govorim o primerku ovog
22 dokumenta. Nisam ga dobio u Zagrebu.

23 P: Ovaj dokument?
24
25
26
27
28
29
30

1 O: Da.

2 P: Sećate li se kada ste ga dobili?

3 O: Ne, toga se ne sećam.

4 P: Kada ste ga dobili, da li ste uložili žalbu Vojnoj policiji ili
5 nekom drugom nadležnom organu da ovo ne predstavlja činjenice na
6 odgovarajući način?

7 O: Ne, nisam.

8 P: Zašto ne?

9 O: Nisam imao razloga za to, jer u svim drugim izveštajima koje sam
10 podneo i u svim oblicima saradnje sa vojnom policijom, oni su bili korektni.
11 A, ovi izveštaji, da, ovaj izveštaj sam dobio daleko kasnije i u to vreme
12 jednostavno više nije bilo razloga da ga ispravljam, jer jednostavno nisam
13 imao izveštaj.

14 P: Sada smo razjasnili da je ovaj razgovor vođen u Zagrebu. Možete li
15 možda nešto da nam kažete o okolnostima pod kojima su vođeni ovi razgovori?
16 Da li imate podjednako kritički stav prema ovom razgovoru, uslovima u kojima
17 je vođen ovaj razgovor u Zagrebu, kao i onaj koji je vođen u Assenu?

18 O: Da.

19 P: Zbog čega?

20 O: Zato što to nije bio istinski razgovor sa direktnim izveštajem,
21 kao što sam to već napomenuo. Nikada Vam nije pružena prilika da potpišete
22 izveštaj i da ga ponovo pročitate, pre nego što ga potpišete. Uz to nikada
23 niste dobijali primerak izveštaja. U Zagrebu, uslovi pod kojima su sa nama
24 vođeni ovi razgovori bili su veoma tipični. Postavljena su pitanja, a ništa
25 nije odmah zapisivano.

26 P: Izvinite, ali šta podrazumevate kada kažete "tipično"?

27

28

29

30

1 O: Da, pa to je teško reći. Postojala je izvesna neverica sa moje
2 strane u to vreme, u pogledu toga šta zapravo pokušavaju da postignu tim
3 razgovorima koje su sa nama vodili.

4 P: Vaš iskaz pred ovim Većem glasi da nikada niste izgovorili "11.
5 jul", da li sam Vas pravilno razumeo?

6 O: Da

7 P: Vi to tvrdite?

8 O: Da.

9 P: I u pitanju je, dakle, neka užasna greška?

10 O: Ne znam, ja ne znam ko je sastavio ovu izjavu.

11 P. Nemam još mnogo pitanja o ovoj temi. Kada je sa Vama vođen
12 razgovor u Zagrebu, možete li ukratko da nam opišete proceduru, postupak? Da
13 li je razgovor vođen isključivo sa Vama ili ste se nalazili u društvu drugih
14 pripadnika Holandskog bataljona?

15 O: Bio sam sâm.

16 P: Sećate li se koliko je lica vodilo razgovor sa Vama?

17 O: Bile su dve prilike, jer ja sam lično podneo izveštaj u Zagrebu,
18 ja sam to radio na svoju ličnu inicijativu, niko to od mene nije tražio.
19 Onda, vođen je razgovor sa predstavnikom, sa osobljem za ljudska prava koje
20 se tamo nalazilo, i vođen je razgovor sa glavnokomandujućim u vojsci s kojim
21 sam razgovarao tog jutra, da.

22 P: Ukoliko Vam ja nagovestim da postoji mogućnost da ste otkrili ove
23 leševe 11. jula i da ova Vaša prva izjava tačno to odražava, šta biste na to
24 rekli?

25 O: Ne bih se saglasio sa tim.

26 P: Postoji još jedan aspekt ovog dokumenta, za koji verujem da ste
27
28
29
30

1 docnije potvrdili u svom iskazu. Vi kažete da je bilo glasina koje su
2 kružile o ovim ubistvima pre nego što ste Vi zapravo otkrili leševe. Koliko
3 je Vama poznato, da li su ove glasine kružile na dan kada ste otkrili tela
4 ili nešto pre toga?

5 O: Glasine su kružile na dan kada smo otkrili leševe, a želeo bih još
6 nešto da dodam o jedanaestom. Jedanaestog mi nismo napuštali bazu, jer 11-
7 og, baš tog dana smo mi isekli rupu u ogradi. Deseetog uveče smo počeli, a
8 11-og smo završili i proširili tu rupu, očekujući da pristignu izbeglice i
9 očekujući da nam naši pretpostavljeni izdaju naređenje da pustimo
10 izbeglicama da uđu u bazu. Prema tome, ako je iko, ikada, igde zapisao "11.
11 juli", to jednostavno nije tačno.

12 P: Vi ste, dakle, sigurni da je do toga došlo dva dana kasnije 13.
13 jula, je li to tačno?

14 O: Da, to je tačno.

15 P: A, 11. jula nije bilo srpskih snaga. Ja bih nagovestio da ste Vi
16 bili slobodni da patrolišete čitavim područjem bezbedno. Da li bi to bilo
17 tačno?

18 O: Ne. To ne bi bilo tačno. Vi reformulišete neke stvari i vadite
19 iz konteksta, jer 11-og je još uvek trajalo granatiranje. Granatirana je ona
20 staza koja vodi od brda Purići na niže, ka Potočarima. Prema tome, možda me
21 sada ne čujete ali meni se čini da kada govorim sa nekim bilo bi ljubazno da
22 me sluša, jer vidim da ste skinuli slušalice, i možda ste zato propustili
23 moj odgovor.

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Gospodine Rutten, ja se izvinjavam, ali ja imam to preimućstvo da
2 mogu da mogu da pratim transkript na engleskom. Ja sam zamolio uputstva od
3 glavnog advokata u ovom predmetu i želeo sam da ga upitam da li da Vama
4 postavim neka naredna pitanja. Nisam imao nikakvu nameru da budem
5 nepristojan prema Vama. I mada ja nisam sudija u ovom predmetu i ne mogu da
6 kontrolišem čitav postupak, ipak bih Vam predložio da jednostavno odgovarate
7 na moja pitanja, a da meni dozvolite da ja brinem o tome kako vodim predmet.
8 Izvinjavam se.

9 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da, mislim da moram da podržim
10 izjavu gospodina Jossea. Molim Vas da pokušate da izbegnete bilo kakve
11 sukobe međusobne. Ovde svako obavlja svoj posao. Mogli bismo ovde da
12 završimo s tim.

13 Majore, budite ljubazni i odgovorite na pitanje.

14 SVJEDOK: [simultani prevod] Da li bi mogao da reformuliše svoje
15 pitanje još jednom?

16 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da, siguran sam da će gospodin Josse
17 biti ljubazan da to i učini.

18 G. JOSSE [simultani prijevod]

19 P: Pitanje je bilo jednostavno. Nagovestio sam da bi bilo za Vas
20 bezbedno da izađete iz baze i patrolišete područjem na brdu Budak, 11. jula,
21 jer nije bilo srpskih snaga u okruženju.

22 O: Moj odgovor na to glasi da to nije tačno, jer uveče 11-og, jedno
23 od oklopnih vozila, sanitetsko oklopno vozilo je napustilo bazu i kasnije
24 došlo iz Srebrenice. To vozilo je granatirano kada je ulazilo u bazu i isto
25 važi za neka vozila iz našeg bataljona. Granatiranje je dopiralo sa brda
26 Purići, prema tome, nije bilo bezbedno za bilo koga da pešice patroliše u
27 tom trenutku.

28 P: Moje poslednje pitanje, ili niz pitanja, ponovo se odnosi na
29 dokument koji i dalje nalazi na ekranu 3D46. Pre nego što ste dali iskaz u

30

1 ovom predmetu, drugim rečima, juče, da li ste ponovo pregledali ovu izjavu?
2 Drugim rečima, da li ste u poslednjih nekoliko dana imali priliku da ponovo
3 pogledate ovu konkretnu izjavu?

4 O: Ne.

5 P: Kada verujete da ste posljednji put videli tu izjavu?

6 O: Ne znam.

7 P: Hvala Vam.

8 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala Vam gospodine Josse. Ko je
9 sledeći? Branilac Ostojić.

10 Gospodine Ostojiću, koliko očekujete da će trajati Vaše unakrsno
11 ispitivanje.

12 G. OSTOJIC: [simultani prevod] Trideset do četrdeset minuta. Ja znam
13 da sam naveo da će trajati oko 15 minuta, ali sam pregledao neka dokumenta i
14 zaključio da će mi trebati 30 do 40.

15 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Mi nećemo postavljati nikakva
16 ograničenja bilo kome od vas u ovom datom slučaju. Mislim da ima malo
17 svedoka o onom slučaju sa devet leševa, tako da mislim da treba da imate
18 priliku da se pozabavite ovim svedokom, detaljno koliko želite. Gospodin
19 Ostojić je glavni advokat odbrane i brani pukovnika Bearu u ovom predmetu.
20 On će Vas naredno unakrsno ispitivati.

21 Unakrsno ispituje g. Ostojić:

22 G. OSTOJIC: [simultani prevod]

23 P: Dobro jutro, majore Rutten.

24 O: Dobro jutro.

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Napravićemo pauzu u 10.30h.

2 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod] U redu, časni Sude.

3 P: Gospodine, želeo bih da Vam postavim jedno pitanje koje se
4 nadovezuje na pitanja koja su Vam upravo postavljena, naročito u vezi sa
5 ovim "bezvrednim papirom" - kako Vi to tvrdite da ova izjava jeste - a koji
6 ste čitali i potpisali. Nije da se ja ne slažem sa Vama gospodine, i sad ću
7 Vam pokazati dokazni predmet 3D37.

8 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod] I, uz pomoć poslužitelja, mogli bismo
9 da pogledamo posljednju stranicu ovog dokumenta koji ima tri poslednja ERN
10 broja 326. Posljednju stranicu, molim. Hvala.

11 P: Gospodine, ovo je formular kojim svedok jasno tvrdi da je pročitao
12 izjavu i da ju je pročitao na maternjem jeziku, u Vašem slučaju na
13 holandskom, i time se potvrđuje da je istinita izjava, koliko se Vi sećate.
14 Je li to tačno?

15 O: Da.

16 P: Ovo je vrsta izjave koju pominjete, kada ste rekli da imate veoma
17 kritičan stav prema nekim stavovima ili referisanjima koja ste podneli
18 Holandskom Ministarstvu odbrane u avgustu 1995. Je li to tačno?

19 O: Da, to je tačno.

20 P: Kada je reč o ovoj izjavi, ako Vam kažem da je ona uzeta otprilike
21 9. oktobra 1995., to bi bilo otprilike bliže vremenu događaja i Vaše
22 pamćenje bi bilo jasnije nego što je to slučaj 10 godina kasnije. Je li to
23 tako?

24 O: Da, to je moguće.

25

26

27

28

29

30

1 P: Da li se sećate da ste dali izjavu u kancelariji Tužilaštva, 9.
2 oktobra 1995.?

3 O: Da, to je tačno.

4 P: Ukoliko pogledamo prvu stranicu ovog dokumenta, to je zapravo
5 izjava kojom svedok potvrđuje izjavu i ona je priključena ovom dokumentu od
6 9. oktobra 1995. Da li to vidite?

7 O: Da, vidim to.

8 P: Pre svega, želeo bih da Vam postavim sledeće pitanje: ko je Petrus
9 Hendrikus Rutten?

10 O: Moje ime piše na vrhu ovog dokumenta.

11 P: Da, razumem, ali ko je Petrus Hendrikus Rutten?

12 O: U pitanju je jedan oficir u Brdskoj holandskoj kraljevskoj
13 policiji.

14 P: Da li je on u bilo kakvom srodstvu sa Vama, gospodine?

15 O: Ne, nije ni u kakvom srodstvu sa mnom, ali se sećam imena zato što
16 je vodio istragu u ekipi "Kodak" kada sam se vratio, u julu 1995.

17 P: Vi ste dali nekoliko izjava, uključujući i različite debrifinge
18 ili referate. Jedan od njih ste dali 23. jula 1995., kao što smo već ranije
19 napomenuli. Je li to tačno?

20 O: Da.

21 P: Takođe ste dali izjavu 6. septembra... Izvinjavam se, 2. avgusta
22 1995., ovom dotičnom gospodinu Ruttenu, unutar vojne policije. Je li to
23 tačno?

24 O: Da, to je tačno.

25 P: Vaša treća izjava je drugo referisanje Ministarstvu odbrane,
26
27
28
29
30

1 6. septembra 1995. Je li to tačno?

2 O: Da.

3 P: A, četvrta izjava iz 1995., pred kancelarijom ovog Tužilaštva, to
4 je izjava svedoka koju imamo pred sobom. Je li to tačno?

5 O: To je tačno.

6 P: Gospodine, da li sam u pravu da je 11. jula 1995., Holandski
7 bataljon prvobitno planirao da ne dozvoli muškarcima da uđu u bazu?

8 O: Da.

9 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Samo trenutak, izvinite. Žao mi je
10 što Vas prekidam. Majore i gospodine Ostojiću, budite ljubazni pa obezbedite
11 jedan kratki interval između pitanja i odgovora, jer kada se preklapate
12 prevodioci se suočavaju sa teškoćama, a moja dužnost je da ih zaštitim.
13 Prema tome, gospodine Ostojiću; majore.

14 G. OSTOJIC: [simultani prevod] Izvinjavam se časni Sude, ja sam
15 pogrešio.

16 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu je. Siguran sam da ćete se
17 povinovati mojim uputstvima, to se čak ponekad i meni događa.

18 G. OSTOJIC: [simultani prevod]

19 O: Ustvari, gospodine, Vi ste doneli odluku 11. jula, da neki
20 muškarci ostanu sa svojim porodicama i Vi lično ste doneli odluku da
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 pustite muškarce koji očigledno nisu naoružani. Je li to tačno?

2 O: Da, to je tačno.

3 P: Dozvolite mi, gospodine, da pređemo na temu o kojoj smo ovde malo
4 razgovarali, a to je izdvajanje vojnika, odnosno boraca. Da li se slažete sa
5 mnom da je bilo jasno da je napravljen izbor nekih muškaraca za koje se
6 sumnjalo da su borci i da su njih izdvojili srpski vojnici?

7 O: Da.

8 P: Da li je, takođe, Vama bilo očigledno da je to ono što se događa?

9 O: Ne razumem Vaše pitanje. Kada kažete "ono što se događalo", na
10 koji trenutak tačno mislite?

11 P: U redu, hvala Vam. Govorim o 12. julu 1995. Zar Vama nije bilo
12 očigledno da se izdvajaju izvesni muškarci za koje se podozreva da su borci?

13 O: Da. Sproveden je određeni proces izdvajanja.

14 P: Pa na osnovu čega je to bilo tako očigledno?

15 O: Zbog čega je to bilo očigledno? Pa, prva stvar zbog koje mi je to
16 izgledalo očigledno, a govorim o 12. julu, jeste sledeća: oni su gledali
17 ruke ljudi iz BiH, civila, i sprovodili su izbor na osnovu doba ovih ljudi,
18 ali za mene je bilo veoma teško da shvatim kako su dečaci između 12 i 15
19 godina mogli da budu vojnici, odnosno borci. A bilo je i muškaraca koji su

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 jedva mogli da se kreću. Ako su to bili borci, onda to mora da je bila neka
2 sasvim nova vrsta vojske.

3 P. Gospodine, da Vas pitam sledeće: osim što su im proveravali ruke,
4 šta je još preduzeto u ovom procesu selekcije određenih muškaraca?

5 O: Ništa drugo.

6 P: Dvanaestog jula?

7 O: Dvanaestog jula ovaj postupak u selekciji jednostavno se sastojao
8 u tome da su gotovo svi muškarci, izuzev zaista starih ljudi koji jedva da
9 su mogli da hodaju, svi su dakle muškarci bili upućeni u kuće koje su se
10 nalazile duž linije koju sam danas nacrtao. Među njima su čak bili i dečaci,
11 kao što sam to već napomenuo.

12 P: Da pogledamo Vašu izjavu, gospodine. Mislim da je u pitanju 3.
13 strana koje se završava ERN brojem 322. Još jednom, gospodine, govorim o
14 izjavi koju ste pročitali na maternjem jeziku i potpisali 25. oktobra. Želeo
15 bih da razjasnimo nekoliko pitanja. Da pogledamo ovaj prvi pasus, tu piše:
16 "U sredu ujutro, 12. jula 1995.", da li to vidite? A u dnu tog istog pasusa
17 postoji sledeća rečenica: "Bilo je do tada očigledno da je izvršena
18 selekcija određenih muškaraca za koje se podoezrevalo da su borci". Je li to
19 tačno?

20 O: Da, to je tačno.

21 P: Moje pitanje Vama glasi: kada ovde piše "nekih muškaraca", to ne
22 znači svih muškaraca?

23 O: Da.

24

25

26

27

28

29

30

- 1 P: Kada kažemo nekih muškaraca, znači samo nekih?
- 2 O: Da.
- 3 P: A, muškarci koji su izabrani jesu ljudi za koje je, kako ste sami
- 4 rekli, se sumnjalo da su borci. Je li to tačno?
- 5 O: Da.
- 6 P: Da pređemo na sledeću rečenicu. Dajete nam sličan primer i kažete:
- 7 "Između ostalog, proveravano je da li prsti muškaraca mirišu na barut".
- 8 Vidite li to?
- 9 O: Da.
- 10 P: Šta je drugo, osim proveravanja prstiju ovih muškaraca za koje se
- 11 sumnjalo da su borci, šta je još drugo preduzimano u procesu selekcije?
- 12 O: Njihovo proučavanje izbliza, proveravanje imaju li lične dokumente
- 13 ili oružje pri sebi, a onda bi bile upućeni u kuće.
- 14 P: I to je bio sve, koliko se Vi sećate?
- 15 O: To je bilo sve, ali problem je u tome, i to je ono što mi je
- 16 privuklo pažnju, da starost muškaraca koji su poslani u te kuće nije
- 17 odgovarala godinama onih muškaraca koje bismo mogli da vidimo kao borce.
- 18 P: Da li u Holandskoj vojsci postoji definicija u pogledu uzrasta u
- 19 kojem se neka osoba može smatrati borcem u građanskom ratu.
- 20 O: Mi nikada nismo imali građanski rat pa je malo teško na to pitanje
- 21 odgovoriti, ali mi smatramo da dečaci stariji od 17 godina, manje-više, mogu
- 22 da budu na prvoj godini obuke. Prema tome, međunarodna pravila kažu da ispod
- 23 18 godina dečaci ne mogu da budu na borbenom polju kao borci, i ja sam
- 24
- 25
- 26
- 27
- 28
- 29
- 30

1 maločas izjavio, a želeo bih da stavim naglasak na to, da kada ima đaka u
2 kući u kojoj sam ja snimao fotografije, ja ne mogu da kažem da su oni bili
3 ili mogli da budu borci.

4 P: Doći ćemo do tih fotografija, nešto kasnije. Da li ste rekli da je
5 u pitanju kuća?

6 O: Da.

7 P: Zar niste u nekim svojim ranijim izjavama rekli da je kuća u kojoj
8 su vođena ispitivanja?

9 O: Da, tako sam je nazvao.

10 P: A oblast koju ste pregledali, nazvali ste oblašću ispitivanja. Je
11 li to tačno?

12 O: Da.

13 P: U redu, vratićemo se na to. Ako bi sada, hipotetički, neko, npr.
14 Kancelarija Tužilaštva, izjavio u uvodnoj reči da nije bilo procesa
15 selekcije na osnovu Vašeg iskaza i Vašeg pamćenja, i izjave koju ste dali,
16 to ne bi bilo tačno? Je li tako? Samo da Veću napomenem da je u pitanju
17 strana 426, red 15, 21. august 2006. godine.

18 O: Selekcija na koju sam ja tada tamo mislio, a mislim da su moje
19 reči reformulisane i izvađene iz konteksta, jeste da je uobičajeni postupak
20 za borce, u uobičajenoj situaciji mi obučavamo naše vojnike da obavljaju, da
21 na specifičan način proveravaju lična dokumenta, naoružanje i čitav niz
22 drugih elemenata, i tada manje ili više stavimo neku vrstu etikete, kako bi
23 kasnije bili sigurni da će prava osoba dobiti svoje lične predmete. Svaka,

24

25

26

27

28

29

30

1 osoba ima svoj broj, a ceo proces obavljamo uz pomoć koverti. Međutim
2 situacija u tzv. oblasti ili području ispitivanja se sastojala u tome da se
3 njihova lična imovina i njihova dokumenta nabacaju na veliku gomilu ispred
4 "bele kuće".

5 P: Doći ćemo do toga za koji trenutak. Znam da se Vama žuri. Pitaću
6 Vas sledeće: da je Optužba, 21. avgusta 2006. godine, rekla "nije bilo
7 selekcije", to ne bi bilo tačno?

8 O: Da, to ne bi bilo tačno.

9 P: A sada da razgovaramo o tim ispitivanjima. Kada ste prvi put
10 videli bilo kakvo ispitivanje u "beloj kući" - "kući ispitivanja", kako je
11 Vi zovete - to je bilo narednog dana, 12.jula 1995. Je li to tačno?

12 O: Da, to je tačno.

13 P: Gospodine, da li je tačno da, po Vašem mišljenju, ste Vi čuli
14 glasove u toj kući i da su ti glasovi zvučali kao da je reč o običnom
15 razgovoru?

16 O: Da.

17 P: Gospodine, ako nije bilo ispitivanja, zašto biste identifikovali
18 "belu kuću" 13. jula, onda kada ste je posetili, kao kuću za ispitivanje ili
19 prostor ili područje za ispitivanje, kao što ste to učinili u svojim
20 izjavama?

21 O: Razlog zbog kojeg smo "belu kuću" tako nazvali jeste taj da je
22 mnogo muškaraca ulazilo u tu kuću. Ja ne mogu da tvrdim da su oni svi bili
23 ispitani u to vreme, ali mnogi među njima su otišli u posebnu prostoriju u
24 kojoj su bili ispitivani, ili je bar vođen neki razgovor - kao što ste Vi
25 rekli - u toj prostoriji, ali ja nisam zapravo mogao da vidim šta se događa
26 u toj prostoriji, jer meni nije bio dopušten pristup.

27

28

29

30

1 P: Ali mogli ste da čujete šta se događa u prostoriji, i zapravo ste
2 mogli da čujete da nema nikakvog vikanja, niti bilo kakvih drugih zvukova
3 koji upućuju na zlostavljanje. Je li to tačno?

4 O: U trenutku kada sam ja bio u kući, pokušavao sam da steknem neki
5 opšti uvid u to šta se tamo događa. Kada sam bio na ulazu u kuću, samo sam
6 se nekoliko trenutaka zadržao na ulazu, a zatim sam se popeo stepenicama.
7 Prema tome, da stavimo celu situaciju u odgovarajući kontekst, to nije bila
8 situacija u kojoj sam ja mogao udobno da slušam naslonjen na vrata i da lepo
9 čujem sve što se tamo događa. Do mene su dopirali samo odlomci nekih
10 informacija, koje sam uspeo da prikupim.

11 P: U redu, da pogledamo sledeću stranicu Vaše izjave iz oktobra
12 1995., koja Vam je pročitana na Vašem maternjem jeziku i potpisana. Mislim
13 da se završava ERN brojem 323. I gospodine, ja ću Vam predočiti, mada možete
14 da pogledate prethodnu stranicu, da govorimo o 13. julu, to piše na
15 prethodnoj stranici. Ali, samo da bi bilo jasnije ovo kratko pitanje uoči
16 pauze; ovde piše: "Mogao sam da čujem glasove. Ovi glasovi su upućivali na
17 to da se vodi uobičajen razgovor, nisam čuo nikakve krike ili bilo kakve
18 znake koji su upućivali na bilo kakvo zlostavljanje". Da li to vidite
19 gospodine?

20 O: Da, vidim to.

21 P: Ranije ste u svom odgovoru rekli Vi, ali zapravo u oktobru 1995.,
22 kada ste dali izjavu Vi ste se lično ovoga sećali i ovo je bilo Vaše

23
24
25
26
27
28
29
30

1 konkretno mišljenje da glasovi nisu ukazivali na to da se bilo šta loše
2 odigrava u toj prostoriji. Je li to tačno?

3 O: Da.

4 P: Vidim da je 10.30h, ali bih voleo da završim.

5 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Samo izvolite.

6 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod]

7 P: Da li ste u to vreme došli do mišljenja da su srpski vojnici
8 jednostavno želeli da otkriju ima li bilo kakvih muslimanskih vojnika među
9 muškarcima u bazi?

10 O: Vi tu pravite vezu koja nije zapravo postojala. Nije to bilo ni
11 moje mišljenje u tom trenutku. Moje mišljenje u tom trenutku je bilo da se
12 tamo nešto događa. Ja sam bio unutar te zgrade. Veza koju vi radite sa
13 ljudima koji su bili u našoj bazi je nešto potpuno nepovezano. Ja sam u tom
14 trenutku bio u "bijeloj kući" i ja sam ispitivao šta se tamo zbiva. Moj prvi
15 pogled nakon ulaza u tu zgradu, a to sam jasno rekao, je bilo da je neko
16 visio nekoliko centimetara iznad stubišta, ne dodirujući nogama stubište,
17 dakle, ako govorimo o tome. Dakle, ako nešto kasnije govorimo o tome da
18 nisam vidio nikakvo zlostavljanje zbog toga što sam čuo običan razgovor, ali
19 to je samo taj jedan trenutak.

20 P: Ne želim sada biti nepravičan, mi ćemo se ovime kasnije baviti,
21 jer je to kasnije u Vašoj izjavi.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Dvanaesti februar, to je ponedjeljak, pa onda do petka. Taj tjedan ne
2 radimo, kao što ste zatražili.

3 Također ste zatražili da tjedan koji počinje 26. martom, da tokom tog
4 tjedna se ne radi, međutim to Vam ne možemo odobriti. Međutim, dogovorili
5 smo se sljedeće; u sljedećem tjednu, tjednu koji počinje ponedjeljak 2.
6 aprila, zasjedat ćemo od ponedjeljka do srijede, zatim nećemo zasjedati u
7 četvrtak, 5. aprila, pa sve do petka, uključujući i taj petak, dakle, do
8 petka, 13. aprila. Dakle, taj tjedan koji ste tražili za raniji period, taj
9 tjedan ćemo Vam dati nakon. A, to je zbog nekih drugih hitnih stvari koje
10 Pretresno vijeće ima i nekih organizacijskih prioriteta.

11 Ako želite da Vam se još nešto razjasni, molim Vas dajte mi do znanja
12 pa ću se time pozabaviti.

13 U redu, izvinjavam se gospodine Ostojiću i Majore Rutten, ali da
14 nismo to napravili sada, možda bismo nekeko to propustili i ne bismo stigli
15 sustići sve to.

16 Izvolite gospodine Ostojiću.

17 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod] Hvala, časni Sude.

18 P: Prije nego što smo otišli na pauzu, razgovarali smo o Vašem prvom
19 posjetu zgradi za ispitivanje. Mislim da je to bilo 13. jula, kada ste Vi
20 bili tamo, 1995. Da Vas pitam, gospodine, da li je u to vrijeme u toj zgradi
21 bilo nizozemskih vojnika?

22 O: U to vrijeme su moje kolege već postavile tamo dva vojnika.

23
24
25
26
27
28
29
30

1 P: Zamolili su me prevodioci da ne govorim prebrzo. Ja se izvinjavam,
2 ako jesam. Pokušat ću usporiti svoja pitanja.

3 Ta dva nizozemska vojnika, tko su to bili?

4 O: To su bila dva vojnika iz 108. voda.

5 P: Da li se sada sjećate njihovih imena?

6 O: Ne.

7 P: Nakon što ste otišli iz te zgrade za ispitivanje, 13. jula 1995.
8 godine, mislim da ste, a barem prema Vašoj izjavi, prema onom što sam čuo u
9 glavnom ispitivanju, neki Vam je prevodioc rekao da se nekoliko tijela,
10 možda devet, nalazi na poljani. Je li to točno?

11 O: Da, to je točno.

12 P: Možete li mi reći, slijedeći puta kada ste otišli do te "bijele
13 kuće", kuće za ispitivanje, kada je to bilo?

14 O: To je bilo nakon što sam pronašao ona tijela.

15 P: Da li je to bilo istog dana, 13. jula 1995.?

16 O: Da.

17 P: Možda nekoliko sati kasnije?

18 O: Da, nekoliko sati.

19 P: U to vrijeme, gospodine, ste se vratili u tu zgradu za ispitivanje
20 i tamo ste vidjeli da srpski vojnici drže tamo Muslimane, radi ispitivanja.
21 Je li to točno?

22 O: Da.

23 P: Da li ste u to vrijeme procijenili da se otprilike 300 do 500
24
25
26
27
28
29
30

1 Muslimana nalazi u toj zgradi?

2 O: Ja sam tada izjavio 300. Kuća nije bila jednostavno tako velika da
3 bi ih stalo 500 ljudi.

4 P: Da li ste u nekoj od ranijih izjava dali procjenu koja je viša od
5 te brojke ili niža od te brojke?

6 O: Ne, koliko ja znam uvijek sam govorio o 300 ljudi.

7 P: Ta dva nizozemska vojnika iz 108. čete, da li su oni još uvijek
8 bili u "bijeloj kući", kad ste se vratili 13. jula 1995., po drugi put.

9 O: Da, oni su još uvijek bili kod "bijeke kuće", ali nisu bili u
10 njoj, jer su dobili poruku da moraju stajati i čekati izvan.

11 P: Gospodine, da li se može reći da ste Vi, tokom te druge posjete
12 13. jula, pokušali da organizirate puštanje na slobodu tih ljudi koji su
13 bili u zgradi?

14 O: Ako sada govorimo o puštanju tih ljudi na slobodu, i o mojoj
15 drugoj posjeti toj zgradi, ja sam vidio manje-više potpuno punu kuću tada.
16 Mi smo bili jedini koji su donosili vodu. Ja sam vidio jednu situaciju koja
17 je bila potpuno nehumana. Razgovarao sam sa nekim svojim kolegama na glavnom
18 ulazu u bazu, to su bili zastavnik Rave i jedan vojnik-promatrač, major De
19 Haan, Nizozemac. I ja sam rekao da moramo nešto napraviti sa tom situacijom
20 u "bijeloj kući". Tamo je bio jedan vojni promatrač po prezimenu Kingori,
21 jedan kolega iz Afrike.

22 P: Da li ste u bilo kojem trenutku razgovarali sa nekim srpskim
23
24
25
26
27
28
29
30

1 rukovodiocima, a u vezi sa evakuacijom tih Muslimana?

2 O: Koliko se ja sjećam, ne.

3 P: Možda Vaša izjava iz oktobra, od 9. oktobra 1995., može osvježiti
4 Vaše pamćenje.

5 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod] Zamolit ću da pogledamo slijedeću
6 stranicu. To je isti dokazni predmet, samo završava sa ERN brojem 324. To je
7 dokument 3D37. Hvala Vam.

8 P: Pred sobom imamo drugu posjetu od 13. jula 1995., toj zgradi za
9 ispitivanje gdje Vi se vraćate, i prije paragrafa koji se tu vidi, gdje se
10 govori o devet tijela, mislim da se, dakle, radi o točnom dijelu, o drugoj
11 Vašoj posjeti. Vi me ispravite, ako sam u krivu. Želim skrenuti Vašu pažnju
12 na srednji dio ove izjave, gdje Vi kažete: "Moj je utisak bio da evakuacija
13 nekih ljudi neće poboljšati situaciju, međutim, situacija kakva je bila,
14 nije bila podnošljiva.", i zatim ste rekli slijedeće, citiram: "Zatim sam
15 otišao da vidim jednog od srpskih rukovodilaca ili lidera i rekao im da
16 moraju napraviti nešto da bi se evakuirali ti Muslimani."

17 Da li to vidite?

18 O: Da, vidim.

19 P: Da li Vam je ovo osvježilo pamćenje gospodine, da ste zapravo Vi
20 bili ti koji ste išli razgovarati sa srpskim rukovodiocem ili liderom, kako
21 ste to Vi rekli, i da ste mu rekli da on mora nešto napraviti kako bi se
22 organizirala evakuacija Muslimana iz te zgrade za ispitivanje na neko drugo
23 područje?

24 O: Kao što sada vidim, da, jesam, razgovarao sam. Da kažem to ovako;
25 tokom tih dana se vodilo jako puno razgovora, teško je reći šta je čovjek
26 rekao u kom konkretnom trenutku. I sada je prilično semantično gledati
27 vlastite riječi izvučene iz konteksta. Ali, ja jesam razgovarao sa Srbima o

28
29
30

1 nepodnošljivoj situaciji u kojoj su se nalazili ti muškarci u zgradi i pitao
2 šta bi se moglo napraviti da bi se situacija popravila. Međutim, ako sam
3 upotrijebio riječ "evakuirati", to nisam siguran baš da sam rekao. Sasvim je
4 jasno da se u ovoj izjavi koristi upravo ta riječ. Tada, "evakuirati" je
5 meni značilo da ih se negdje drugo stavi u pritvor.

6 P: Ta riječ "evakuacija" se ne nalazi samo u toj rečenici koju ste
7 upotrijebili kada ste govorili dajući izjavu Tužilaštvu, već se nalazi dva
8 reda iznad toga, zar ne?

9 O: Da, to je tačno.

10 P: Vi dosljedno, gospodine, koristite riječ evakuacija Muslimana.

11 O: Da, da, da. Izvinite što Vas prekidam. Mi u nizozemskoj vojsci, mi
12 koristimo termin, čak i kad radimo sa našim kolegama iz NATO-a, tu riječ
13 "evac" kao veoma čestu riječ. Dakle, ako sada govorimo baš o samim riječima,
14 a to sada radimo, kada imamo ranjenike i kada ih želimo izvesti brzo iz tog
15 mjesta gdje su mi to zovemo "CASEVAC", dakle evakuacija ranjenika, to se
16 radi helikopterima. Dakle, koristi se vojni vokabular koji izgleda da je
17 ipak malo drugačiji od civilnoga rječnika, to treba imati na umu. Ja sam
18 tada govorio u jednom vojnom objektu, sa vojnim licima, sa jednim
19 istražiteljem kojeg znam iz UN-a, ali ta riječ evakuirati u vojsci se
20 jednostavno koristi sa jednim drugim značenjem, nego u civilnom životu.

21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 P: Ja se nisam baš jako usredotočio na samu tu riječ "evakuacija",
2 ali u svakom slučaju ne želim bilo šta što Vi kažete izvaditi iz konteksta.
3 Oprostite, ako sam bilo što takvoga napravio. Ja samo pokušavam ponoviti,
4 kako bih osvježio Vaše pamćenje, na to da ste Vi bili taj koji je otišao
5 srpskim rukovodiocima i pokušali organizirati da dođe do evakuacije ili
6 premještaja Muslimana iz te kuće za ispitivanje u neko drugo područje. Je li
7 to točno?

8 O: To je točno.

9 P: Da li se sjećate imena tog rukovodioca ili tih rukovodilaca, o
10 kojima ste govorili?

11 O: Ne.

12 P: Da li je također istina da je srpska vojska ispunila Vaš zahtjev i
13 da su zbog Vašeg zahtjeva organizirali autobuse, kako bi ti ljudi iz te kuće
14 za ispitivanje mogli biti prebačeni u drugo područje. Da li je o točno?

15 O: To je zaključak koji Vi izvlačite ali to nije zaključak koji bih
16 ja iz toga izvukao, jer smo mi kasnije toga dana vidjeli kako stižu
17 autobusi, tj. oni su već bili tamo, i kako su ljudi izvođeni iz zgrade i
18 uvođeni u autobuse. E sad, da li je to bila posljedica mog razgovora - ja
19 sam tada bio poručnik - sa Srbima, to je nešto što ste samo Vi zaključili i
20 ja ne mogu potvrditi to, ako se mogu tako izraziti.

21 P: Da Vam kažem kako sam ja došao do tog zaključka; nakon što ste
22 izjavu, koju ste pročitali na svom jeziku i zatim potpisali, s obzirom da

23
24
25
26
27
28
29
30

1 ste tamo izjavili da ste razgovarali sa srpskim rukovodiocima i rekli da se
2 nešto treba organizirati, u sljedećoj rečenici Vi kažete, citiram: "Srbi su
3 organizirali da se dva autobusa dovezu do kuće." To je u sljedećoj rečenici,
4 zar nije?

5 O: Da, to je u sljedećoj rečenici, ali to je pregled onoga što se
6 događalo tokom cijelog toga dana. To ne znači, da zbog toga što je sljedeća
7 rečenica da se to dogodilo odmah iza.

8 P: Ali se dogodilo nakon što ste Vi razgovarali sa tim srpskim
9 rukovodiocima ili liderima, tražeći od njih da organiziraju prevoz,
10 evakuaciju, svejedno koju riječ upotrijebimo. Dakle, nakon što ste s njima
11 razgovarali i tražili da se dovezu autobusi, onda su autobusi došli kako bi
12 prevezli te Muslimane iz te sobe za ispitivanje.

13 O: Vi ponovo izvlačite zaključak da je moje pitanje, moj zahtjev, da
14 su Srbi to uzeli u obzir, pa da su zbog toga to učinili. Ja stvarno ne vidim
15 da je to tako bilo jer oni nisu radili ništa od onog što smo mi tražili. Ti
16 su autobusi mogli već ranije biti planirani, to je zaključak koji bih ja
17 mogao izvući iz ovog teksta. Tako da ponovo, jednostavno se ne mogu složiti
18 sa Vašim zaključkom.

19 P: Ja mislim da nisam jedini koji izvlači taj zaključak, mislim da je
20 to jasno iz Vaše izjave. Možete li mi ukazati gdje u izjavi navodite, ili u
21 bilo kojoj izjavi od onih koje prihvaćate i onih koje ne prihvaćate, dakle
22 gdje stoji sljedeće: "Ja ne mislim da je bilo tako, jer oni nisu radili
23 ništa što smo od njih tražili, što znači da su autobusi mogli već ranije
24
25
26
27
28
29
30

1 biti planirani."

2 Gdje u Vašim izjavama - četiri iz 1995., jedna iz 2002., i mislim još
3 jedna iz 2000. - gdje ste to rekli ili došli do tog zaključka, gospodine?

4 O: To pitanje mi nikad nije bilo ni postavljeno.

5 P: Da Vas pitam slijedeće, da li sada znate, gospodine, da li se
6 sjećate da nakon razgovara sa srpskim rukovodiocima, nakon dolaska autobusa
7 radi evakuacije Muslimana iz zgrade za ispitivanje, da li ste znali ili
8 niste da su oni odvedeni u Bratunac?

9 O: Da. Tog istog jutra jedan poručnik je bio u pratnji tih autobusa u
10 smjeru Bratunca, ali ja nisam znao da su i ti autobusi išli za Bratunac. To
11 nam je u tom trenutku bilo nepoznato pitanje.

12 P: Da pogledamo sljedeći paragraf Vaše izjave, gdje Vi kažete,
13 citiram: "Muškarci iz kuće...". Ta kuća, to je kuća za ispitivanje, je li
14 tako?

15 O: Tako je.

16 P: "...su ispunili autobuse i mislim da ih je bilo 60 do 70, po
17 autobusu". Odmah u slijedećoj rečenici kažete: "A ja sam kasnije čuo da su
18 ti muškarci odvedeni u Bratunac". Da li je to tačno?

19 O: To je tačno.

20 P: Ne želim izvlačiti nerazumne zaključke, ali nije li ta izjava koju
21 ste Vi dali, zapravo sadrži zaključak da su ti muškarci koji su bili u
22 zgradi za ispitivanje 13. jula 1995. godine, bili smješteni u autobuse i na
23 temelju onog što ste Vi čuli, odvedeni u Bratunac?

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Da. To je točno, kada to ovako kažete.

2 P: Gospodine, da Vas pitam, u svojoj ulozi obavještajca u Srebrenici,
3 u julu 1995. godine, da li ste dobili bilo kakve informacije o tome da su
4 ljudi trgovali ili na nelegalan način zarađivali na crnom tržištu u to
5 vrijeme?

6 O: Bilo je glasina, ali nismo imali konkretnih dokaza o tome.

7 P: Gospodine, kao obavještajac, kao policajac i čovjek koji je bio na
8 čelu voda, da li ste sprovedli istragu u vezi sa tom crnom burzom?

9 O: Kao prvo, da Vas ispravim. Ja nisam obavještajac, ja sam
10 pješadinac, to je prvo. A, kao drugo ja svakako nisam policajac.

11 P: Da li ste, u svakom slučaju proveli istragu o tom navodnom "crnom
12 tržištu"?

13 O: Ne,

14 P: Zbog čega ne?

15 O: Pa bilo je glasina i ono što smo mi u četi čuli, to bi se dalje
16 prenosilo na bataljon, i bataljon je bio taj koji je rukovodio rješavanjem
17 takvih stvari.

18 P: Mi smo govorili o selekciji i čuli smo šta ste rekli o tome. Sada
19 bih želio na kratko razgovaramo o ispitivanju. U izjavi spominjete
20 ispitivanje u nekoliko navrata, tokom obadva Vaša posjeta zgradi za
21 ispitivanje. U nekim drugim izjavama to također spominjete. Da li bilo

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 netočno, hipotetski govoreći, da tužilac, 21. augusta 2006., koristeći se
2 Vašom izjavom potpisanom pod zakletvom, koju ste Vi pročitali na svom
3 jeziku, da kaže: "Nije bilo vođeno nikakvo ispitivanje vrijedno pomena"?

4 O: Ja ne mogu izjaviti to, s obzirom na način na koji ste Vi to
5 izrekli. Možda sam u krivu, možda griješim zbog engleskog, ali u svakom
6 slučaju je bilo ispitivanja u vrijeme dok sam ja bio u "bijeloj kući".

7 P: Mislim da ste to sasvim lijepo rekli, gospodine.

8 Da Vas, onda pitam ovo: u svojoj izjavi koju ste dali Nizozemskoj
9 kraljevskoj vojnoj policiji, u južnoj Holandiji - to je na strani 18,
10 dokazni predmet 3D41 - dakle, u ovoj izjavi, da li je točno što stoji na
11 stranici 18, da ste vi, nizozemski vojnici, i to konkretno zastavnik Rave i
12 još neki drugi, organizirali prijevoz autobusima kojima su Muslimani
13 transportirani prema Bratuncu. Da li je to točno?

14 O: Ne, to nije točno.

15 P: Da li to možete vidjeti u izjavi koja se nalazi na ekranu, na
16 strani 18, te Vaše izjave?

17 Tu stoji, u prvom paragrafu: "Mi smo organizirali transport
18 autobusima, zajedno sa zastavnikom Raveom, iz 'I', to je vjerojatno
19 obavještajno i 'V' bezbjednosnog odjela. Dva autobusa puna ljudi su prva
20 otišla. Muslimani su bili transportirani prema Bratuncu." Da li to vidite?

21 O: Da.

22 P: Ta izjava koju ste dali Nizozemskoj kraljevskoj vojnoj policiji,
23 nije točna?

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Ne, ne, ne. Ne da ta izjava nije točna, nego ja sam razgovarao sa
2 zastavnikom Reaveom, tamo je bio i vojni promatrač UN-a De Haan, u to
3 vrijeme. Mi smo razgovarali o situaciji o "beloj kući" i posljedica toga je
4 bila da su kasnije došli autobusi i ti su autobusi krenuli prema Bratuncu.
5 Ali, da li je to bio neposredni rezultat, to izgleda ovako kao da je tamo
6 rečeno, kad čovjek to tako kaže izgleda da je tako. Međutim, to je izvan
7 konteksta samih događaja.

8 SUDIJA AGIUS:[simultani prevod] Koji je datum izjave?

9 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod] To je 6. septembra... ne, izvinjavam se
10 2. august 1995.

11 SUDIJA AGIUS:[simultani prevod] Gdje uzeta ta izjava?

12 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod] U Nizozemskoj, koliko sam ja shvatio.

13 SUDIJA AGIUS:[simultani prevod] Da.

14 G. THAYER:[simultani prevod] Ako mogu samo ispraviti mog kolegu.

15 G. OSTOJIĆ:[simultani prevod] *South Holland u Zeeland*.

16 G. THAYER:[simultani prevod] Datum izvještaja koji je sastavio ovaj
17 "Kodak" tim, je ovaj datum koji je naveo moj kolega, međutim na strani 15,
18 sam razgovor je vođen 28. jula, samo sam to želio ispraviti.

19 SUDIJA AGIUS:[simultani prevod] A 28. jula, gdje je vođen taj
20 razgovor?

21 G. THAYER:[simultani prevod] Na prvoj stranici dokumenta...

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA AGIUS:[simultani prevod] Mislim da bi nam svjedok to mogao
2 reći, možda se on sjeća.

3 G. THAYER:[simultani prevod] Samo da pogledamo prvu stranicu.

4 SUDIJA AGIUS:[simultani prevod] Dakle, 28. jula, gdje je s Vama vođen
5 razgovor?

6 SVJEDOK:[simultani prevod] U Arnhemu, u centru Holandije.

7 SUDIJA AGIUS:[simultani prevod] Ja Vas to pitam zbog toga što smo
8 imali još jedan razgovor koji je također vođen 28. jula, a koji je bio vođen
9 u Zagrebu. Izvolite gospodine Josse.

10 G. JOSSE: [simultani prevod] 23. jula.

11 SUDIJA AGIUS:[simultani prevod] Kada ste zapravo otišli sa teritorija
12 bivše Jugoslavije?

13 SVJEDOK:[simultani prevod] Mi smo otišli 21. jula.

14 SUDIJA AGIUS:[simultani prevod] Pa to još više komplikuje stvar, sada
15 sam zbunjen. Ako ste se vratili 21. jula, kako ste onda mogli da vodite
16 razgovor u Zagrebu, 23.?

17 Ja ovde ne pokušavam da stvorim poteškoće, ali čini mi se-

18 G. THAYER:[simultani prevod] Gospodine predsedavajući, ako bismo samo
19 mogli da zamolimo svedoka da objasni kuda je išao nakon što je napustio
20 enklavu i Holandski bataljon 21. jula, mislim da bi onda sve bilo jasno.
21 Pokušao sam da to učinim nešto ranije ali mislim da, ako sam svedok to
22 iznese, da će time pitanje biti rešeno.

23 SUDIJA AGIUS:[simultani prevod] Hvala Vam za to. Molim Vas, gospodine
24 Ostojić, da se pobrinete za to.

25 G. OSTOJIC: [simultani prevod]

26 P: Majore Rutten, postoji izvesna zabuna u vezi sa datumima. Možete
27
28
29
30

1 li da nam kažete, ukoliko se sećate, kada ste napustili enklavu 1995.?

2 O: Teško je setiti se datuma. Vratili smo se u Holandiju jednog
3 ponedjeljka, toga se jasno sećam, ali nemam kalendar za taj vremenski period.
4 Ne sećam se toga najjasnije.

5 P: Dozvolite mi onda da pogledamo nekoliko izjava, tako da sa
6 dopuštenjem Veća sve bude jasno u transkriptu. Mi smo shvatili da ste
7 Ministarstvu odbrane referisali i vodili razgovor u tu svrhu 23. jula 1995.
8 Mislim da je taj razgovor vođen u Zagrebu. Da li je to tačno?

9 O: Da.

10 P: To su, otprilike datumi o kojima je reč?

11 O: Da.

12 P: Onda, nakon toga, ja imam naznake da je sa Vama Holandska vojna
13 policija vodila razgovor o izveštaju o Srebrenici neko vreme nakon toga i
14 taj izveštaj nosi datum 2. avgust.

15 O: Da, to je tačno.

16 P: A nekih mesec dana kasnije, 6. septembra 1995., podneli ste drugi
17 referat, odnosno izjavu Holandskom Ministarstvu odbrane?

18 O: I to je tačno.

19 P: A onda, otprilike mesec dana nakon toga, 9. oktobra 1995., dali
20 ste izjavu Kancelariji Tužilaštva, koju smo prethodno videli. Je li to
21 tačno?

22

23

24

25

26

27

28

29

30

- 1 O: Da, to je tačno. Dao sam izjavu Van Hecke.
- 2 P: Mogu li sada da pređem na drugu temu?
- 3 SUDIJA AGIUS:[simultani prevod] Izvolite.
- 4 G. OSTOJIĆ:[simultani prevod]
- 5 P: Da li se sećate da ste pregledali ovaj izveštaj Holandske vojne
6 policije?
- 7 O: Da.
- 8 P: U pitanju je takođe izveštaj koji ste imali prilike da izmenite
9 ili dopunite, ukoliko ste smatrali da je netačan. Je li to tačno?
- 10 O: Da. Tako je.
- 11 P: Sada da vidimo, tu piše: "Mi smo organizovali transport
12 autobusima...". Mislim da ste Vi pomenuli da je to izvađeno iz konteksta. Ako
13 možemo da pogledamo 17. stranu i kontekst koji ste opisivali, u kojem ste
14 Vi, gospodine, i Vaši holandski vojnici videli kuću u kojoj su vršena
15 ispitivanja. Na 17. strani, da li to vidite, u poslednjem paragrafu pominje
16 se druga poseta kuće u kojoj su vršena ispitivanja, 13. jula 1995. Da li to
17 vidite?
- 18 O: Da.
- 19 P: Tu, slično kao u Vašem iskazu, sledi da su pojedinci koji su tu
20 bili pokušavali da procene broj muslimanskih muškaraca koji su se nalazili u
21 kući. Je li to tačno?
- 22 O: To je tačno.
- 23 P: Ne želim da izvadim stvari iz konteksta, ali čini mi se da je ovo
24
25
26
27
28
29
30

1 pravi kontekst. Ne samo da ste razgovarali sa srpskim vojnicima ili
2 rukovodiocima, kako ste vi to naveli u svojoj izjavi iz oktobra, već ste Vi
3 sa svojim ljudima zapravo organizovali da autobusi prevezu muslimanske
4 muškarce u Bratunac. Je li to tačno?

5 O: Izgleda kao da smo mi imali dovoljno kontrole da organizujemo
6 takvo nešto, međutim, to nije bio slučaj. Mi nismo kontrolisali situaciju.

7 P: Gospodine, recite mi sledeće: Da li je ijedan srpski vojnik koga
8 ste Vi identifikovali kao pripadnika vojske bosanskih Srba, da li Vas je
9 ijedan zaustavio?

10 O: Da.

11 P: Dobro, sada pogledajmo Vašu izjavu u tom istom pasusu, strana 17,
12 gde kažete: "Mene nisu sprečavali vojnici, pripadnici vojske bosanskih
13 Srba." Da li to vidite?

14 O: Da, ali kada sam ušao u kuću i objekte u blizini "bele kuće", ja
15 sam i tada bio sprečen, i to se nalazi u drugim izjavama, kada sam pokušavao
16 da uđem na primer u voćnjak, koji se nalazio iza kuće. Prema tome, ja ne
17 kažem da Vi moje reči vadite iz konteksta, ali ono što ja kažem jeste da
18 ovde deluje kao da se sve događalo u nekom uzročno-posledičnom nizu.
19 Međutim, stvari su se menjale od jedne situacije do druge, od jednog
20 položaja do drugog, koji sam zauzimao tokom ovih dana. Prema tome, ukoliko
21 je u bilo kojoj izjavi moj opis sročeni drugačije nego u prethodnoj ili
22 narednoj izjavi - da, to je sasvim moguće - jer u toj situaciji, tokom
23 poslednjih dana u enklavi, mnogo štošta se dogodilo i mislim da kad to
24 kažem, znatno ublažavam situaciju.

25

26

27

28

29

30

1 P: Razumem Vas u potpunosti, gospodine. Ne samo da Vas srpski vojnici
2 nisu sprečili da uđete u "belu kuću", Vi ste bili u mogućnosti i bilo Vam je
3 dopušteno da razgovarate sa muslimanskim muškarcima. Je li to tačno?

4 O: Da.

5 G. OSTOJIĆ:[simultani prevod] To su sva pitanja koja sam imao. Hvala
6 Vam majore. Hvala Vam, časni Sude.

7 SUDIJA AGIUS:[simultani prevod] Hvala Vam. Ko je sledeći? Gospođa
8 Nikolić, ona brani majora Nikolića u ovom predmetu. Ona će Vas sada unakrsno
9 ispitivati. Koliko očekujete da će trajati Vaše unakrsno ispitivanje ovog
10 svedoka?

11 GĐA NIKOLIĆ: Petnaest minuta do dvadeset, časni Sude.

12 SUDIJA AGIUS:[simultani prevod] Izvolite. Pauza će biti kao i obično
13 u 12.30h, a danas ćemo se zaustaviti u 13.30h, a ne u 13.45h.

14 Unakrsno ispituje gđa Nikolić:

15 [Svjedok odgovara putem prevodioca]

16 GĐA NIKOLIĆ: Dobar dan časni Sude. Dobar dan, gospodine. Ja moram da
17 se ispravim, odnosno da ispravim zapisnik, ja branim - odnosno prevod je bio
18 - branim gospodina Draga Nikolića, a ne majora Nikolića iz Bratunačke
19 brigade, o kome ste Vi sv... ranije svedočili.

20 P: Dobar dan, gospodine, još jednom. Htela bih da Vas pitam u vezi
21 onoga o čemu ste svedočili danas na stranicama 17 i 18 zapisnika, kada s...
22 kada je vojska počela da ulazi u Potočare. Rekli ste da su dolazili sa svih
23 strana, sa više posmatračkih mesta i sa brda da su se slivali prema
24 Potočarima. Ranije ste, u predmetu *Krstić*, i juče na 42. strani, a u
25 predmetu *Krstić* na strani transkripta 2117, svedočili da je među prvim
26 vojnicima koji su došli, da su ušli vojnici tipa "Ramba". Je li to tačno?

27 O: To je tačno, to bi bilo na lokaciji gde se nalazila garaža za
28 autobuse ili baza neka za autobuse u kojoj sam se ja tada nalazio.

29
30

1 SUDIJA AGIUS:[simultani prevod] Gospođo Nikolić, prevodioci su me
2 zamolili da Vam skrenem pažnju na to da govorite u mikrofona, koliko god je
3 to moguće.

4 GĐA NIKOLIĆ:

5 P: Ja bih Vas molila, a da li nam možete bliže opisati šta ste
6 mislili kada ste rekli da su to bili, manje-više, vojnici tipa "Ramba".
7 K...kako su oni izgledali? Ja sam laik za... za te stvari, pa bih Vas molila da
8 mi opišete kako je ta formacija izgledala.

9 O: Pa, oni su takođe nosili maskirne pantalone, u najmanju ruku. Neki
10 od njih su nosili majice kratkih rukava, neki takođe maskirne jakne. Nosili
11 su trake oko glave, nosili su noževe, velike noževe zataknute za pojas. I
12 nije samo stvar u tome kako su oni izgledali, već takođe u tome kako su oni
13 reagovali. Ja sam od njih tražio da ne ulaze u ono područje koje je bilo
14 ograđeno crveno-belom trakom koju smo mi povukli oko garaže za autobuse, ali
15 su oni uprkos tome jednostavno ušli i radili ono što su mislili da mogu da
16 rade tamo. Jer mi smo oblast označili kao područje UN-a, gde će biti
17 izbeglice, međutim, oni jednostavno se nisu obazirali na bilo šta što bih ja
18 rekao. Prema tome, ako sam rekao da su bili vojnici tipa "Rambo", to
19 podrazumeva da su oni bili veoma drski, s obzirom na način na koji su se
20 kretali unaokolo i radili šta im god padne na um u celom području.

21 P: Možemo reći, potpuno nedisciplinovani i arogantni.

22 O: Pa, ne bih mogao da kažem da su bili nedisciplinovani. Možda su se
23 oni ponašali u skladu sa naređenjima koje su dobili, ali svakako bih se
24 složio da su bili arogantni, da.

25 P: Takođe ste nam govorili o devet tela koje ste pronašli u blizini
26
27
28
29
30

1 potoka. Juče na stranici 46 i 47 transkripta, a danas ponovo u toku
2 unakrsnog ispitivanja od strane mojih kolega. Htela sam da Vas pitam, koliko
3 ste se dugo zadržali na tom mestu, kada ste došli kod potoka u blizini tela,
4 sa ostalim kolegama?

5 O: Nekoliko minuta. Mi smo došli na livadu, videli smo tela. Kao što
6 sam već rekao jutros, ja sam ih pregledao, pokušao da utvrdim šta se
7 dogodilo. Rekao sam kolegama da pokupe lične isprave ili pasoše, ili radne
8 dozvole ili šta god se nalazilo od dokumenata, razbacano naokolo. Proverio
9 sam tela, pregledao sam svako telo ponaosob i zamolio sam svoje kolege da
10 prikupe lične karte. U pitanju je bio vodnik prve klase, van Schaik, a zatim
11 sam zamolio poručnika Kostera da sedne između tela sa šlemom Ujedinjenih
12 Nacija. Razlog je bio taj... i da snimimo fotografiju. To sam tražio zbog toga
13 da bismo kasnije mogli, da imamo jasan dokaz da smo bili na licu mesta i šta
14 smo videli, dakle da imamo jednu objektivnu predstavu o tome šta smo videli
15 i pronašli na toj livadi. To se sve odigralo, manje-više, u roku od nekoliko
16 minuta, jer u trenutku kad smo se mi tamo zatekli čuli su se pucnjevi i
17 postoji velika razlika kad vam neko puca iznad glave ili u blizini vas. Ovo
18 su bili pucnji koji su bili ispaljeni odmah u našoj okolini, pa smo morali
19 da napustimo livadu i, kako sam već rekao, vratili smo se nazad na put.

20 P: Hvala. Znači Vi niste bili u stanju, niti ste kasnije mogli da
21 sprovedete istragu o ovom događaju?

22 O: Pa ja to ne bih nazvao istragom. To je u pitanju jednostavno bila
23 provera onoga što se tamo odigralo. Konkretno, pregledao sam tela. Bila su
24 dva tela koja su ležala po strani, a ostala su ležala isred. To je bilo u

25
26
27
28
29
30

1 blizini jednog malog potočića koji je tekao livadom. Bilo je očigledno da su
2 bili pogođeni tu na licu mesta, i ako to možete da nazovete istragom, onda
3 je u pitanju u bila izuzetno kratka istraga o tome šta se tamo, zapravo,
4 dogodilo.

5 P: Složila bih se sa Vama da je to bio jedan kratak samo uvid u
6 situaciju. Međutim, moje pitanje je bilo da li ste sutra ili u toku... kasnije
7 u toku dana sprovodili istragu o bilo tome /sic/ i da li ste uopšte bili u
8 mogućnosti da se bavite tim događajem?

9 O: Ne, to nije bilo izvodljivo. Mi nismo mogli da pređemo liniju,
10 nismo bili u mogućnosti da se slobodno krećemo unaokolo, jer nam Srbi to
11 više nisu dopuštali. Prema tome, mi nismo imali bilo kakvu slobodu kretanja
12 i nije bilo moguće da prosledimo nekoj daljoj istrazi.

13 P: Znači, ne znate ko je odgovoran i ne znate na koji način su
14 stradali ovi ljudi?

15 O: Ja ne znam ko je odgovoran, ne, jer ja nisam bio očevidac u
16 trenutku kada su se ta ubistva desila, ali kako su bili ubijeni - mislim da
17 se i to nalazi u mojim izjavama - postojale su rane iz pešadijskog
18 naoružanja i iz oružja malog kalibra.

19 P: Samo da pojasnimo za zapisnik, što nije sporno između Tužilaštva i
20 Odbrane; u predmetu *Krstić*, kada ste svedočili o majoru Nikoliću i Nikoliću
21 koji je bio kontakt osoba i oficir za vezu sa Vojskom Republike sr... Srpske,
22 svedočili ste o gospodinu Momiru Nikoliću iz Bratunačke brigade, je li tako?

23 O: Da, tako je.

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Hvala.

2 GĐA NIKOLIĆ: Hvala časni Sude, ja više namam pitanja. Hvala gospodine
3 Rutten.

4 SUDIJA AGIUS:[simultani prevod] U redu, hvala Vam gospođu Nikolić, ko
5 će sledeći? Gospodin Lazarević?

6 Gospodin Lazarević zastupa Ljubomira Borovčanina. On će Vas naredni
7 unakrsno ispitivati. Koliko dugo očekujete da ćete unakrsno ispitivati
8 svedoka, gospodine Lazareviću?

9 G. LAZAREVIĆ:[simultani prevod] Dobar dan, časni Sude.
10 [na B/H/S-u] Dobar dan, svedoče.

11 SUDIJA AGIUS:[simultani prevod] Koliko dugo očekujete da ćete
12 ispitivati svedoka?

13 G. LAZAREVIĆ:[simultani prevod] Časni Sude, uz saradnju svedoka,
14 ukoliko ne dođe do nekih neslaganja, verujem da ću obaviti ispitivanje za
15 sat i po. Pokušavao sam da formulišem pitanja tako da svedok može da
16 odgovori jednostavno sa "da" ili "ne", ali...

17 SUDIJA AGIUS:[simultani prevod] U redu, izvolite. Hvala Vam.

18 Unakrsno ispituje g. Lazarević:
19 [Svjedok odgovara putem prevodioca]

20 G. LAZAREVIĆ:

21 P: Majore Rutten, tokom pripreme za svedočenje u ovom predmetu, Vi
22 ste imali sastanak sa gospodinom Thayerom ili već sa nekim predstavnikom
23 Tužilaštva, i tom prilikom ste verovatno... ne verovatno, Vi ste i sami
24 potvrdili, pregledali Vaš zapisnik iz predmeta *Krstić*. Da li Vam je tom
25 prilikom gospodin Thayer ili već ono lice koje je sa Vama obavljalo
26 *proofing*, pokazali i Vaše ostale izjave?

27 O: Da.

28 P: Sve Vaše izjave, koje ste dali: znači, bilo u Zagrebu, bilo u
29 Assenu, debriefingu, vojnoj policiji, Holandskoj Parlamentarnoj komisiji?
30

- 1 Znači, govorim o svim izjavama koje ste davali.
- 2 O: Mi smo pregledali jedan klaser sa različitim izjavama, da.
- 3 P: I kada ste pregledali - pretpostavljam, to je trajalo prilično
- 4 vremena - da li ste gospodinu Thayeru skrenuli pažnju na neke netačnosti ili
- 5 neke nepreciznosti u bilo kojoj od izjava koje ste dali?
- 6 O: Vi sada pretpostavljate da sam ja pregledao izjave, kao da je to
- 7 neka vrsta domaćeg zadatka za mene? Ako to tako sročite, ja ih nisam toliko
- 8 podrobno zapravo pregledao.
- 9 P: Ustvari, moje pitanje je bilo da li ste gospodinu Thayeru rekli:
- 10 "Vidite, primetio sam u nekoj od ovih izjava neke netačnosti, ovo što sam
- 11 uspeo da pogledam", kol'ko god to detaljno bilo?
- 12 O: Mi smo vodili razgovor o velikom broju izjava koje sam ja dao u
- 13 toku posljednjih deset godina, i neke od tih izjava - kao što sam već ranije
- 14 napomenuo - kao na primer, referisanje u Assenu, za mene su bile
- 15 problematične zato što te izjave nisu bile potpisane ili ih je neko drugi
- 16 iznova napisao, ili iz nekog drugog razloga. Ali, mi nismo podrobno
- 17 pregledali te konkretne izjave.
- 18 P: Znači, mog'o bih Vaš odgovor da svatim da ni u jednom trenutku
- 19 niste rekli gospodinu Thayeru: "Primetio sam neke nelogičnosti". Jeste li mu
- 20 skrenuli, onda, možda pažnju da ta izjava nije potpisana ili to što ste
- 21 upravo sada rekli ovom Sudu?
- 22 O: Ne, kao što sam već ranije napomenuo...
- 23 P: Hvala. Znače, ne bih želeo da steknete utisak da Vas prekidam u
- 24 govoru, znači u... u Vašem odgovoru i pokušavam da ih skratim, samo hoću da mi
- 25 jednostavno odgovorite: "Ne nisam to rekao," ili "Da, rekao sam gospodinu
- 26
- 27
- 28
- 29
- 30

1 Thayeru", znači, objašnjenje Vaše je već ušlo u zapisnik.

2 Hteo bih sad da pređemo na Vašu izjavu koju smo već imali prilike da
3 ovde gledamo u e-court-u. To je izjava koju ste dali Tužilaštvu Haškog
4 tribunala, 9. oktobra 1995. godine, taj dokazni predmet je 3D37, pred ovim
5 Sudom, i u vezi te izjave, pretpostavljam da ste nju konkretno vrlo pažljivo
6 pogledali?

7 O: Da.

8 P: Vi ste ovu izjavu svojevremeno još davali i potpisali je, i ona
9 Vam je pročitana na jeziku koji razumete. I da li je ona, prema Vašem
10 najboljem sećanju, tačna i precizna?

11 O: Ako mislite na izjavu gde je razgovor vodio Jan Van Hecke?

12 P: Izjavu koju imate na ekranu ispred Vas. Znači, to je izjava od 15...
13 od 9. oktobra 1995. godine, Jan Van Hecke, da. Na nju sam mislio konkretno.

14 O: Da.

15 P: Hvala. Za razliku od izjava o kojima ste govorili i koje su Vam
16 bile, da kažem, na neki način davane pod neadekvatnim uslovima i koje niste
17 ni potpisali, da li je bilo ikakvih problema za Vas lično, prilikom davanja
18 ove izjave Tužiocima Haškog tribunala?

19 O: Ova izjava već je bila u rukama Kancelarije Tužilaštva, pa smo
20 razgovarali o toj izjavi, ali nismo govorili o nekim detaljima,
21 kao što ste Vi to činili.

22 P: U redu, ovaj, ostavićemo za sada ovu temu.

23 No, u ovoj izjavi na strani 2, poslednji paragraf i na strani 3, prvi
24 paragraf, Vi navodite da su izbeglice počele da stižu rano popodne, 11. jula
25 1995. Da li to odgovara Vašem sećanju?

26 O: Da, da to odgovara mom sećanju.

27

28

29

30

1 P: Hvala lepo. Vidite, pred ovim Tribunalom imali smo prilike da
2 dobijemo izvesne podatke koji kažu da su 11. jula 1995. godine, pripadnici
3 Holandskog bataljona pozivali stanovnike Srebrenice iz okolnih nas... i
4 okolnih naselja da krenu prema bazi u Potočarima, da idu od svojih kuća zato
5 što nailazi srpska vojska. Da li ste Vi to videli?

6 O: Da.

7 P: Znači, možete nam potvrditi tačnost činjenice da su holandski
8 vojnici pozivali ljude iz kuća u Srebrenici da krenu prema bazi u
9 Potočarima?

10 O: Sada ste rekli nešto drugo u odnosu na ono što ste rekli ranije.
11 Ako kažete da su upućivali pozive, stanovništvo je bežalo jer su Srbi
12 dolazili sa juga, tako da je stanovništvo tragalo za bezbednošću. Oni su
13 jednostavno iz Srebrenice tražili od pripadnika čete "B" da pronađu neko
14 bezbednije mesto, tako da su u početku krenuli sami, a docnije je komandir
15 čete "B" obezbedio da ih vode neke trupe Holandskog bataljona putem ka
16 Potočarima. Ali, nisu upućeni javni pozivi od strane holandskih vojnika da
17 se ide u Potočare, koliko je to meni poznato.

18 P: Sada slušajući Vaše svedočenje, rek...rekli ste: "*as far as I know*".
19 Da li to znači da ipak dozvoljavate mogućnost da je bilo takvih situacija
20 ili je kategorički isključujete?

21 O: Ne mogu na to da odgovorim sa da ili ne, jer to jednostavno nije
22 nešto što je meni poznato, kada je reč o tom vremenskom periodu.

23 P: U redu je. Znači majore, ako Vi kažete "ja ne znam", i to je
24 odgovor koji je potpuno prihvatljiv.

25 U Vašem svedočenju, kako sam čitao pred ovu Vašu izjavu, Vi ste rekli

26

27

28

29

30

1 da inicijalno niste planirali da pustite muškarce u bazu. Pretpostavljam da ste
2 mislili na muškarce koji su sa tom masom izbeglica došli do baze. Možete li mi
3 reći, koji je bio razlog što niste hteli da pustite muškarce u bazu?

4 O: Razlog za to je bio sledeći: jednostavno nije bilo moguće
5 proveriti svakoga ko je dolazio u bazu, u smislu da li imaju sa sobom bilo
6 šta što bi moglo da predstavlja pretnju našoj četi ili bataljonu. A drugi
7 razlog je sledeći: nama su izdata naređenja, prvo je trebalo pustiti žene i
8 decu, ako razumete šta hoću da kažem.

9 P: Potpuno Vas razumem, i Vi izgleda da i predviđate neka moja
10 pitanja. Međutim, da li ste dobili specifično naređenje: "Nemojte puštati
11 muškarce u bazu", Vi lično ili da znate da je neko izdao tako naređenje?

12 O: Mi smo samo dobili naređenje da pustimo žene i decu, ali ne i
13 muškarce.

14 P: A, ko Vam je izdao to naređenje?

15 O: Komandant čete, on je bio prvi koji je došao s tim naređenjem.

16 P: Da li možemo, ako znate naravno, reći njegovo ime da bi mogli da
17 uporedimo sa drugim podacima koje imamo.

18 O: To je bio major Otter.

19 P: Hvala lepo. Tom prilikom kada je ta velika, velika masa izbeglica
20 krenula da stiže u bazu u Potočare, Vi ste već svedočili da je među... među
21 njima bilo i vojnika koji su se tamo već dalje, kako ste obeležili, i
22 opraštali od svojih porodica, a Vi ste to zaključili na osnovu toga što su
23 oni imali kamuflažni ili već vojni tip uniforme i oružje koje ste jasno
24 mogli da vidite. Je l' to tako?

25 O: Da. Ja sam ranije izjavio da su tri vojnika se pozdravljala sa
26
27
28
29
30

1 svojim porodicama, sa stražnje strane baze.

2 P: I Vi ste jasno mogli da vidite da oni sa sobom nose oružje, je li
3 tako?

4 O: To je tačno.

5 P: Ako dalje pratimo Vašu izjavu datu istražiteljima Haškog tužilac...
6 Tužilaštva, Vi ste u jednom trenutku pustili u bazu muškarce koji su hteli
7 da ostanu sa svojim porodicama i koji očigledno nisu bili naoružani, to je
8 bilo Vaše svedočenje tada istražiteljima Haškog tribunala. To se nalazi na
9 prv... u prvom paragrafu, na strani 3 ove iste izjave. Da li se sećate toga da
10 ste pustili, znači, i određeni broj muškaraca koji je hteo da ostane sa
11 svojim porodicama?

12 O: Ako govorite o muškarcima, onda radilo se ili o veoma mladim
13 muškarcima ili o veoma starim muškarcima koji nisu mogli da na bilo koji
14 način budu na aktivnoj službi kao borci.

15 P: Da li ja mogu da shvatim Vaš ovaj odgovor koji ste upravo sad
16 dali, da u bazi u Potočarima nije uopšte bilo nikoga od muškaraca koji se
17 nalazio u vojno sposobnoj dobi?

18 O: Ako kažete da nije bilo muškaraca, to neće biti tačno jer je major
19 Franken također dozvolio određenom broju muškaraca da uđe u bazu, među
20 kojima je moglo biti aktivnih boraca, ali oni su više ili manje bili
21 pušteni...

22 PREVODILAC: Prevodilac ne razumije značenje: "ljudi koji govore prema
23 Srbima".

24 G. LAZAREVIĆ:

25 P: [simultani prevod] Čini se da imamo problema sa prijevodom,
26 upozorili su me prevodioci. Molim Vas ponovite Vaš zadnji dio odgovora.
27 Rekli ste da su bili manje - više pušteni unutra kao govoreći ljudi, prema
28 Srbima.

29

30

1 SUDIJA AGIUS:[simultani prevod] Koliko sam ja shvatio to su bili
2 pregovarači između nizozemskog bataljona, dakle, muslimanskog stanovništva i
3 srpskih vlasti, ali - ja sam to tako shvatio - ali slažem se da je prevod
4 loš.

5 SVJEDOK: [simultani prevod] Da, u pravu ste gospodine.

6 SUDIJA AGIUS:[simultani prevod] Da li je sada sve u redu gospodine
7 Lazareviću? Da li je Vama jasno?

8 G. LAZAREVIĆ: [simultani prevod] Samo moram reći da su mene upoznali
9 s time prevodioci.

10 SUDIJA AGIUS:[simultani prevod] Da, i meni se učinilo neobičnim ali
11 sam shvatio o čemu se radi.

12 G. LAZAREVIĆ:

13 P: [na B/H/S-u] Majore Rutten, Vi ste ovde rekli da ste pustili i
14 određen broj ljudi koji nisu bili naoružani, a malopre ste nam rekli da
15 niste mogli da utvrdite da li su ti ljudi imali sa sobom nešto što bi moglo
16 predstavljati bezbednost po pripadnike *DutchBata*. Tako da Vas pitam, da li
17 ste te ljude, za koje ste rekli da su ušli sa svojim porodicama, pretresali?
18 Da li ste pregledali njihove ruksake, da li ste obavili jedan, makar
19 letimični pretres o... u vezi toga da ne unesu pištolje, noževe, ručne bombe i
20 ostale oružje manjeg obima koje može da se stavi, može da se sakrije, da ne
21 bude vidljivo na prvi pogled?

22 O: Ne, ja nisam bio u mogućnosti u to vrijeme da to napravim, naime,
23 takav temeljit pretres. Ali muškarci koji su ulazili - kao što sam već rekao
24 - su bili stari, mlađi, hendikepirani ljudi, tako da ih mi u trenutku nismo

25

26

27

28

29

30

1 doživljavali kao aktivne borce. Nismo bili 100% sigurni, mislim da ste na to
2 smjerali svojim pitanjima, ali smo bili prilično sigurni da oni nisu imali
3 ništa. Međutim, naravno, postojala je mogućnost da su nešto sakrili.

4 P: U redu. I odgovarajući prethodno na pitanja, Vaš... mojih
5 prethodnika, kolega, oni su Vam predočili jedan deo Vaše izjave u kome ste
6 govorili o ranjenom borcu koga ste Vi znali da je borac, a koji je nosio
7 civilnu uniformu, odnosno civilnu odeću. Da li iz tog možemo zaključiti da
8 je bilo pripadnika Armije BiH koji su nosili civilnu odeću, i da samo na
9 osnovu odeće nije se moglo izvesti pouzdani zaključak ko je pripadnik vojske,
10 a ko je civil?

11 O: Tokom vremena dok sam bio tamo ja sam bio na brojnim patrolama, i
12 kako ja, tako drugi timovi iz čete *Charlie*. Ja sam osobno poznao brojne
13 borce Armije BiH i toga koji je ležao na kolicima. To je bio jedini kojeg
14 sam ja primijetio da je među izbjeglicama.

15 P: Da, ali moje pitanje je vrlo specifično bilo u smislu odeće koju
16 je on im'o. Ona je tada imao na sebi imao civilnu odeću. Možda mogu da ovo
17 pitanje preformulišem. Mi smo ovde, tokom ovog postupka, imali svedočenja
18 određenog broja pripadnika Armije BiH koji su rekli da su u to vreme nosili
19 civilnu odeću. Možete li nam Vi reći, da li je Vaše iskustvo bilo tako?

20 O: Ako govorimo o toj konkretnoj situaciji - dakle, o tom čovjeku u
21 kolicima - da, on je nosio civilnu odjeću, tačno.

22 P: U redu. U jednom trenutku, 12. jula, stižu autobusi i kamioni koji
23 treba da prebacuju izbeglice prema Kladnju. Da li ste Vi bili tu kada su
24
25
26
27
28
29
30

1 prvi autobusi i kamioni krenuli da stižu? Da li ste videli njihov dolazak?

2 O: Na temelju onog što sam vidio iz tog autobuskog depoa ili remize,
3 da vidio sam dolazak prvih autobusa.

4 P: U to vreme već velika masa izbegla... izbeglica bila, što u bazi,
5 što u tom prostoru gde ste Vi bili. U jednom trenutku, da li je masa
6 izbeglica potrčala ka autobusima i kamionima u želji da što pre uđu u njih?
7 Da li se sećate tog detalja?

8 O: Da. Oni su žudili za tim da odu odatle, ali za to je postojao i
9 razlog. Primjećujem da ste malo nestrpljivi, ali ja nisam. Situacija je bila
10 takva da je jedan vatrogasni kamion koji je donosio vodu, i bio je tu i
11 jedan kamionet koji je donosio kruh, i svašta se bilo dijelilo. Ti ljudi
12 nisu jeli nekoliko dana, tako da je to bio razlog zbog kojeg su krenuli
13 prema redu autobusa i kamiona.

14 P: [simultani prevod] Obećavam gospodine, pozabavićemo se i time.

15 SUDIJA AGIUS:[simultani prevod] Morate pokazati strpljenje.

16 G. LAZAREVIĆ:

17 P: U svakom slučaju, u jednom trenutku je došlo do velikog komešanja
18 među izbeglicama i u... i jedne mase koju su neki ovde opisali kao s...
19 otprilike, ljudski stampedo. Moje pitanje je samo da li se sećate da je
20 takva se... d... s... tak... da se nešto tako dogodilo?

21 O: Da, sjećam se.

22 P: Hvala lepo.

23 Na mestu gde ste Vi tada bili - a to bi trebalo, prema Vašem
24 svedočenju, da bude taj depo za autobuse - mogla se vrlo jasno videti

25

26

27

28

29

30

1 situacija u kojoj se, u vrsti ljudskog lanca, nalaze jedan srpski i jedan
2 holandski vojnik koji se drže za ruke i sprečavaju masu izbeglica da probije
3 i ponovo napravi ljudski stampedo. Da li je to tačno?

4 O: Ja Vam to ne mogu razjasniti zbog toga što sam ja vidio nizozemske
5 vojnike kako pokušavaju to da spriječe. Vjerojatno su i Srbi to sprječavali,
6 ali ja to nisam vidio.

7 P: Da li onda isključujete mogućnost da je došlo do situacije u kojoj
8 su, zajednički radeći, holandski i srpski vojnici pokušavali da spreče
9 paniku među izbeglicama, na način da su držali ljudski štit?

10 O: Ne mogu to isključiti.

11 SUDIJA AGIUS:[simultani prevod] Mislim da je već odgovorio na to
12 pitanje?

13 G. LAZAREVIĆ: [simultani prevod] Ja ću prijeći na nešto drugo, ali
14 sam ga pitao sada li on može isključiti tu mogućnost. U svakom slučaju, ja
15 se izvinjavam.

16 G. LAZAREVIĆ

17 P: [na B/H/S-u] Sada ćemo doći na onaj deo koji ste tako željno
18 očekivali, a to je dolazak generala Mladića u Potočare, i Vi ste rekli da se
19 on tada nalazio u pratnji Nikolića i prevodioca, da je tu bila filmska TV
20 ekipa koja je sve to snimala. To se nalazi na 3. strani, 3. pasus, ove
21 verzije.

22 Da li ste imali prilike da čujete, da vidite generala Mladića tada,
23 lično Vi?

24 O: Kao što ste predložili, da odgovorim sa da ili ne?

25 P: Da, da, samo recite da li ste videli Mladiće ili ne?

26 O: Da.

27 P: Da li ste ga čuli kako se obraća izbeglicama?

28 O: Ne.

29 P: Da li ste, možda, kasnije, nakon svih ovih događaja - gledajući
30

1 razne dokumentarne filmove, čak možda i reportaže sa suđenja - imali prilike
2 da čujete šta je Mladić tada rekao izbeglicama?

3 O: Da.

4 P: Da li možete potvrditi da je on tada rekao da ko želi da ide može
5 da ide, ko želi da ostane može da ostane, i da su obezbeđeni autobusi i da
6 svako ko želi da ide, da će biti prevezen do Kladnja. Da li ste to videli?

7 O: Da, vidio sam takve dokumentarne filmove.

8 P: Hvala Vam lepo. I sad bih hteo da se pož... zabavim ovom situacijom
9 kada dolazi cisterna sa vodom i kamiončić koji donosi hleb, i taj hleb se
10 deli okupljenim izbeglicama. Ako sam ja dobro shvatio, Vaše razumevanje toga
11 - obzirom da je TV ekipa snimala ceo taj događaj - Vaš zaključak iz svega
12 toga je bio da je to urađeno u propagandne svrhe, da bi se, je li, Mladiću
13 napravila propaganda, reklama, da tako kažem? Je l' to bilo Vaše razumevanje
14 tog događaja?

15 O: Da

16 P: Ali u jednom trenutku taj hleb je podeljen, kamere su ugašene,
17 cela ta priča se završila i više nije bilo potrebe za takvom vrstom
18 propagande. Je li tako?

19 O: To je tačno.

20 P: Ako Vam kažem da postoji svedočenje pripadnika *DutchBata*, jednog
21 od Vaših kolega, da je nakon svega toga - i to dosta vremena nakon svega
22 toga - došao još jedan kamion sa hlebom koji je takođe podeljen izbeglicama,
23 te da smo i od određenog broja izbeglica čuli da su posle toga ponovo dobili
24 hleb, da li bi to uticalo na Vaš zaključak koji ste prethodno izneli?

25

26

27

28

29

30

1 O: Ne.

2 P: U redu. Vi ste sa Vašim kolegama, određenim brojem pripadnika
3 *DutchBata*, u to vreme se nalazite kod autobuskog depoa, i tada se otprilike
4 dešavaju neke situacije u kojima Vašim vojnicima srpski vojnici oduzimaju
5 neke stvari, a Vi na to ulažete prigovor majoru Nikoliću. Sećate li se tog
6 detalja?

7 O: Da, sjećam se toga.

8 P: I major Nikolić se tada nalazio, prema Vašem svedočenju, u pratnji
9 Mladića. Je l' tako?

10 O: Tako je.

11 P: Vi ste majora Nikolića znali od pre. Ne mislim da ste bili bliski
12 poznanici, ali znali ste ko je taj čovek i pre nego što su se desili ti
13 događaji, dvan'estog i tri... 11., 12. i 13. jula?

14 O: Da, on je bio oficir za vezu sa bataljonom.

15 P: U redu. A razlog zbog koga ste se Vi obratili majoru Nikoliću da
16 razreši tu situaciju u kojoj su ukradene stvari od nekih od Vaših vojnika je
17 upravo to što ste Vi smatrali da on ima dovoljan autoritet, dovoljnu vlast
18 da može da naredi da se takve stvari ne dešavaju i da Vam budu vraćene
19 stvari. Je li tako?

20 O: To je djelomično tačno jer je jedan pripadnik S5 tima, kapetan
21 Matthijsen iz nizozemskog bataljona, bio u blizini. Ja sam se prvo obratio
22 njemu, a Nikolić je stajao pored njega.

23 P: U redu, ali u Vašoj izjavi piše da ste - to je t... na strani 3,
24 četvrti paragraf, nije to možda toliko ni važno, a vi... li... - Vi ste prigovor
25 uložili Nikoliću, je l' tako? Tako piše u Vašoj izjavi, samo ako mislite da
26 je bitno da to toliko detaljno raščistimo, ja Vam dajem priliku.

27

28

29

30

1 O: Ja sam, zapravo, se obratio obadvojici. Obadvojica su me slušali,
2 ali sam se obratio pripadniku tima S5. Postupak je bio takav. Formalno, oni
3 su bili ti, koji su održavali kontakt sa Nikolićem.

4 P: U redu, ali generalno, da li je Vaš zaključak bio da je Nikolić,
5 da je hteo, mogao da interveniše i vrati Vam... i da Vam te stvari budu
6 vraćene, ali da on to jednostavno nije hteo. Da li je to bio utisak koji ste
7 Vi stekli?

8 O: Da, to je bio moj utisak.

9 P: U redu. Pređimo sad na temu oko 13. jula, prepodne, kada ste rekli
10 da ste otišli do "bele kuće". Znači, govorimo sad o Vašem prvom odlasku do
11 "bele kuće", i takođe ste rekli da su lična dokumenta bila ispred kuće na
12 gomili - to se nalazi na s... u Vašoj izjavi na 3. strani, poslednji paragraf
13 - i, Vi ste nakon toga ušli u kuću. Sećate li se toga?

14 O: Da, sjećam se.

15 P: Da li ste možda Vi pokupili neki od tih dokumenata koje ste videli
16 ispred kuće, poneli ga sa sobom, otvorili, pregledali, ustanovili šta oni
17 predstavljaju?

18 O: Ne, jer je u blizini bio jedan srpski vojnik. Kad kažem u blizini,
19 mislim u blizini te gomile dokumenata, i ja sam u tom trenutku smatrao da ne
20 bi bilo - kako da to kažem - jako povoljno da se tako nešto uzme i pažljivo
21 promotri.

22 P: U redu, znači niste uzeli i pregledali ni jedan od tih dokumenata?

23 O: Ne, ali su oni svi bili otvoreni na tlu i jasno se moglo vidjeti.
24 Neki su naravno bili otvoreni, neki nisu, ali ono što se vidjelo je da se
25 radilo o različitim identifikacijskim dokumentima.

26

27

28

29

30

1 P: Da, u redu, ali mene sad zanima specifično jedan dokument, ili dva
2 ili tri, da li ste uzeli, otvorili, videli sliku, pročitali ime da biste
3 mogli da nam kažete taj dokument pripada takvom i takvom čoveku. Tako nešto
4 se nije desilo?

5 O: Ne.

6 P. U redu. I, u trenutku kada ste ušli u kuću i zadržali se određeno
7 vreme u toj kući, videli ste određeni broj zatvorenih ljudi. Da li ste
8 ijednog od njih koji su tu... od tih ljudi koji su bili zatvoreni u kući,
9 lično poznavali?

10 O: Znao sam neke od dječaka sa patroliranja.

11 P: A, možete li nam reći imena tih dečaka?

12 O: Ne.

13 P: Da, da. Znači ne možemo tvrditi, obzirom da ne znate ljude unutra
14 i da niste uporedili dokumenta, da su ta dokumenta upravo pripadala onim
15 ljudima koji su bili u kući?

16 O: To je Vaš zaključak. Ja sam došao do drugog zaključka. Ja sam
17 vidio kako ljudi ulaze u "bijelu kuću". Prije nego što bi ušli, Srbi su im
18 govorili da ruksake, prtljagu, stave na hrpu, sljedeći korak je bio da su ih
19 slali u zgradu. Zajedno sa tim ruksacima i sa tom gomilom dokumenata su -
20 tako mi je bilo rečeno - morali baciti sve što im više neće trebati, i da
21 onda uđu u zgradu. Po mom mišljenju, postojala je vrlo jasna veza između tih
22 muškaraca koji su tamo odlagali svoje ruksake i odbacivali svoje
23 identifikacijske dokumente, i ulazili u kuću.

24 P: Gospodine, ovde smo čuli svedočenja pripadnika *DutchBata*, Vaših
25
26
27
28
29
30

1 kolega, koji su identifikaciona dokumenta nalazili i na drugim lokacijama u
2 širem rejonu Potočara, u samoj bazi, oko baze, tamo gde ste Vi bili, na
3 gomilama, različita identifikaciona dokumenta. Da li možete da potvrdite to?

4 O: Ne, to ne mogu potvrditi.

5 P: U redu. Da li možet... takođe smo imali svedočenja određenog broja
6 svedoka, Muslimana, koji su govorili o tome da su oni bacali i sami
7 dokumenta kako bi izbegli da budu identifikovani od strane srpskih vojnika,
8 a da je /sic/ jedan dobar broj njih nije uopšte ni imao nikakva dokumenta sa
9 sobom. Da li to znate?

10 O: Ne.

11 P: I sad, da Vas pitam u vezi ličnih dokumenata. Šta Vi pod tim
12 podrazumevate?

13 O: Pasoši, radne dozvole, raznorazni dokumenti, iskaznice izdane od
14 raznih vlasti, sa fotografijama, itd.

15 P: U redu.

16 G. LAZAREVIĆ: [simultani prevod] Časni Sude, da li bi bilo povoljno
17 da sada pođemo na pauzu. Ja bih krenuo na jednu drugu temu, a neću završiti
18 s njom prije pravog vremena za pauzu.

19 SUDIJA AGIUS:[simultani prevod] Naravno, imaćemo pauzu od 30 minuta,
20 i to sada. Mislite li da ćete završiti sa unakrsnim ispitivanjem danas?

21 G. LAZAREVIĆ: [simultani prevod] Sada sam u pola mog unakrsnog
22 ispitivanja. Potrudit ću se da ga završim do kraja dana.

23 SUDIJA AGIUS:[simultani prevod] U tom slučaju, da skratimo pauzu na
24 25 minuta. Drugim riječima, nastavit ćemo sa radom u 12.50h i završiti sa
25 radom u 13.30h.

26

27

28

29

30

1 U svakom slučaju, Vi ste sljedeći?

2 GĐA CONDON: [simultani prevod] Dogovorili smo se da ćemo mi biti
3 posljednji ali sam htjela reći da, s obzirom da ćemo u ponedjeljak početi,
4 možemo i mi početi u ponedjeljak.

5 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Molimo ustanite.
6 ...Pauza počela u 12.27h
7 ...Sjednica nastavljena u 12.54h

8 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Ustanite molim. Izvolite sedite.
9 SUDIJA AGIUS:[simultani prevod] Sada ćemo nastaviti i prekinućemo sa
10 zasedanjem u 13.30h.

11 G. LAZAREVIĆ:
12 P: Majore Rutten, ako možemo sad da se pozabadi... pozabavimo jednom,
13 ovaj, drugom temom. To je "bela kuća" o kojoj smo već razgovarali - što Vi
14 sa ovim kolegama i mislim da je bila pomenuta danas tokom mog *crossa*. Vi
15 ste, u Vašoj izjavi, naveli da su dva vojnika iz 108. *Commando* čete stajala
16 ispred "bele kuće". Je l' tako?

17 O: To je tačno.

18 P. I samo da bi mi stekli sliku pravu o svemu tome, ta 108. komando
19 četa, jel /sic/ to su... jesu li to pripadnici *DutchBata* ili su to pripadnici
20 UNMO-a?

21 O: Oni su bili pripadnici Holandskog bataljona.

22 P: Hvala. A takođe, osim pripadnika... ta dva pripadnika 108. čete
23 *Commando*, bili su i pripadnici UNMO-a, koji su takođe posmatrali šta se
24 dešava u "beloj kući", konkretno mislim na ovog majora De Haana koga ste
25 pomenuli. Je l' tako?

26 O: Major De Haan se tamo nalazio u jednom trenutku, ali nije
27 neprestano posmatrao "belu kuću".

28 P: U redu, a da li su neki drugi pripadnici UNMO-a posmatrali kuću?
29
30

1 Da li je... Konkretno ću Vas pitati. Imamo svedočenje jednog od pripadnika
2 *DutchBata*, jednog od komandanata *DutchBata*, koji navodi ovde u svom
3 svedočenju da su pripadnicu UNMO-a imali zadatak da broje ljude koji su ušli
4 u kuću, kao i one koji su iz nje izašli, i da prema njihovoj evidenciji isti
5 broj ljudi koji je ušao u "belu kuću" je i iz nje izašao, kada su ulazili u
6 autobuse. Možete li nam to potvrditi?

7 O: Jedino što ja mogu da potvrdim jeste da je bio jedan pripadnik
8 UNMO, odnosno vojni posmatrač UN-a. U pitanju je jedan afrički kolega koji
9 se zvao Kingori. Što se tiče drugog dela Vašeg pitanja, ne mogu to da
10 potvrdim.

11 P: U redu. Takođe, jedan od pripadnička */sic/ DutchBata*, koji je kao
12 i Vi ulazio u "belu kuću", ali ne zajedno sa Vama, izjavio je da je u kući
13 video gomilu noževa, jednu hrpu noževa koja se nalazila unutar "bele kuće" i
14 koja je, prema njegovom svedočenju, pripadala Muslimanima koji su dovedeni
15 unutra. Da li ste Vi lično, kada ste ušli u "belu kuću", naišli na gomilu
16 noževa?

17 O: Ja nikada nisam vidio tu hrpu noževa.

18 P: U redu, ali ste svakako videli, i to se vidi iz Vašeg svedočenja i
19 u Krstiću i ranijih izjava, videli ste jednu gomilu fotografija, sećate li
20 se toga?

21 O: Da, sećam se toga.

22 P: I, u vezi sa tim fotografijama, hteo bi da Vam predočim ono što
23 ste govorili pred Parlamentarnom komisijom kod... u nji... Vašoj izjavi koju ste
24 davali 11. novembra 2002. godine. To je dokazni predmet 3D39, 10. strana,
25 sredina prvog pasusa. Ja bi' Vam pročitao sad da... dok čekamo da taj dokument
26 dođe. Ona glasi ovako: [simultani prevod] "Fotografije muškaraca bile su u
27 redu na krevetima, klupama, stolovima, kako bi se utvrdilo da li je iko od
28
29
30

1 njih bio poznat."

2 Sećete li se tog dela Vašeg svedočenja Parlamentarnoj komisiji?

3 O: Izvinite, ne mogu da pročitam šta piše u 6. redu.

4 P:[simultani prevod] U pitanju je 10. strana, prvi pasus. Izvinjavam

5 se, Vi pominjete transkript?

6 O: Da, ne mogu da pročitam.

7 P: [simultani prevod] Pa to počinje sa fotografijama muškaraca.

8 Fotografije muškaraca, bile su poređene na klupama, stolovima, krevetima.

9 O: Da, sada razumem Vaše pitanje.

10 P: [na B/H/S-u] Da li Vam to osvežava pamćenje, je li to ono što ste

11 videli u "beloj kući"?

12 O: Da, to je bilo sa druge strane "bele kuće", kod drugog ulaza. Mi

13 smo ušli zajedno. Zajedno sa mnom je bio vodnik prve klase, van Schaik. Mi

14 smo videli da su tamo razbacane fotografije na sve strane i ja sam izjavio

15 da su fotografije muškaraca bile poređane jedna pored druge na klupama,

16 foteljama i stolovima, kako bi se identifikovali. Bilo je fotografija

17 muškaraca, ali i porodičnih slika drugih ljudi koje su bile razbacane po

18 tlu.

19 P: Mene zanima samo zaključak, koji ste Vi iz toga izveli, jer i ja

20 delim isti zaključak, da je svrha odvajanja fotografija muškaraca i njihovog

21 ređanja na određeni način, upravo i bila u cilju identifikovanja tih

22 muškaraca. Je li tako?

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Da, to bi se moglo reći.

2 P: Dakle, generalno govoreći, na osnovu tog podatka u "beloj kući" se
3 vršila identifikacija muškaraca koji su u nju bili odvedeni.

4 O: Ono što ovde predstavlja poteškoću, jeste to da Vi uspostavljate
5 vezu između nečeg što je već...

6 SUDIJA AGIUS:[simultani prevod] Samo trenutak, sačekajte. Mislim da
7 ovo pitanje nije pravično jer Vi od njega tražite da izvuče zaključak, a ja
8 sumnjam da on može da izvuče zaključak na osnovu informacija koje ste mu
9 predočili. Ako može da izvuče zaključak u koji je on ubeden, neka to i učini
10 - izvolite, majore - ali, ukoliko ga navodite na spekulisanje, onda ne želim
11 da odgovori.

12 G. LAZAREVIĆ: [simultani prevod] Časni Sude, možda mogu da
13 preforormulišem svoje pitanje.

14 SUDIJA AGIUS:[simultani prevod] Kako da ne, samo izvolite, gospodine
15 Lazareviću.

16 G. LAZAREVIĆ:

17 P: [na B/H/S-u] Gospodine, ostajete li pri ovoj tvrdnji, iznetoj
18 Parlamentarnoj ko...komisiji Holandije, 11. novembra 2002.?

19 [simultani prevod]: "Svrha je bila da se utvrdi da li je iko od njih
20 bio poznat."

21 O: Da.

22 P: [na B/H/S-u] Hvala lepo. Hteo bih sada da se pozabavimo još jednim
23 dokumentom, koji je već uveden ovde kao dokaz i radi se o dokazu 4D15. Ja
24 mislim da bi bilo jako dobro da sačekamo da ga vidite na ekranu pred Vama.

25 Pošto mislim da engleski prevod ovoga još uvek nije stigao, iako je
26
27
28
29
30

1 on već odavno uveden, ja ću Vam pročitati zaglavlje ovog dokumenta, a onda
2 dalje su samo imena. Tu piše: "Spisak ratnih zločinaca, poznatih komandi 1.
3 lake pešadijeske brigade" - bratunačke, znači - "koji su vršili ratne
4 zločine na području opština Bratunac, Srebrenica, Milići, Vlasenica i
5 Skelani, za koje postoje indicije da se nalaze u Srebrenici". I dalje, ovaj
6 dokument, ako bi mogli da odemo na poslednju stranu, on uglavnom sadrži
7 redne brojeve i imena ljudi.

8 G. LAZAREVIĆ:[simultani prevod] Možemo li da pređemo na poslednju
9 stranicu ovog dokuemnta.

10 P: [na B/H/S-u] Bratunac, datum dole je: "Bratunac, 12.07.1995.
11 godine."

12 Prvo pitanje moje je, da li ste videli ikada ranije ovaj dokument?

13 O: Ne.

14 P: Da li ste možda čuli da postoji spisak ljudi koji su osumnjičeni
15 za počinjenje ratnog zločina, i da je on služio kao osnova da se
16 ustanovljava ko je od lica koja su se zatekla u Srebrenici učestvovao u
17 tome?

18 O: Čuo sam za taj spiak. Da.

19 P. I da li to odgovara i Vašem iskustvu iz tog vremena u Srebrenici,
20 da je na osnovu neke liste istraživano i utvrđivan identitet lica koja su
21 bila u Srebrenici?

22 O: Meni nije bilo poznato da postoji veza između ovog spiska i
23 ispitivanja koja su vršena.

24 P: U redu. *Fair enough*. Ostanimo za kratko još na temi "bele kuće".
25 Prema podacima koji su dostupni bili u ovom predmetu, iz svedočenja - moram

26

27

28

29

30

1 da kažem - većeg broja pripadnika *DutchBata*, 12. i 13. jula 1995. godine,
2 najmanje šest starešina - znači, ne govorim o običnim vojnicima - *DutchBata*
3 je ulazilo u "belu kuću". Ja Vam mogu dati imena, ako hoćete. To je major
4 Boering, Edbergs, Koster, van Duijn, Vi gospodine Rutten, i prema Vašem
5 svedočenju, i Van Schaik. Da li to odgovara istini?

6 O: Jedino što ja mogu da potvrdim jeste podoficir, zastavnik Van
7 Schaik, a što se tiče ostalih imena, ja u to vreme nisam bio prisutan u
8 "beloj kući".

9 SUDIJA AGIUS:[simultani prevod] Međutim, uprkos tome, da li ste ikada
10 saznali da su oni ušli u "belu kuću" ili da su bili u njoj?

11 SVJEDOK:[simultani prevod] Čuo sam od poručnika van Duijna da je on
12 ulazio, odnosno da je bio blizu "bele kuće", ali nikada nisam čuo da je bio
13 u "beloj kući".

14 SUDIJA AGIUS:[simultani prevod] A šta je sa ostalim oficirima?

15 SVJEDOK:[simultani prevod] Isto važi i za oficira Kostera, i Egbersa.
16 Oni su se nalazili u blizini, ali nikada mi nisu rekli da su ušli u "belu
17 kuću".

18 SUDIJA AGIUS:[simultani prevod] Izvolite, gospodine Lazareviću.

19 G. LAZAREVIĆ:[simultani prevod] Hvala, časni Sude.

20 G. LAZAREVIĆ:

21 P: [Na B/H/S-u] Dobro, ja naravno ne insistiram o tome da govorite o
22 stvarima koje lično niste videli ili koje lično ne znate, ali ova dvojca iz...
23 ova dvojca pripadnika *DutchBata*, iz 108. *Commando* jedinice su ulazili u...
24 takođe u "belu kuću"?

25 O: Da, bili su u "beloj kući".

26

27

28

29

30

1 P: Pa, po nekoj računici koju bi' ja mogao da izvedem, znači najmanje
2 nekih 8 pripadnika *DutchBata* je ulazilo u to vreme u kuću, belu. To nije
3 bilo, znači, ništa što je bilo skrivano od pripadnika Holandskog bataljona,
4 niti pak od pripadnika UNMO-a, činjenica da se muškarce dovode u "belu kuću"
5 i da se tamo vrši ispitivanje.

6 O: Ne, to nije moglo da se sakrije jer se je to odigravalo sa druge
7 strane puta, tako da smo mogli to vrlo jasno da vidimo.

8 P: Upravo tako, to se odvijalo, znači direktno naspram baze
9 Ujedinjenih nacija, odnosno na...naspram baze UN-a. I sem toga, Vi ste, prema
10 Vašem svedočenju, unutar te "bele kuće" napravili određeni broj fotografija.
11 Je l' tako?

12 O: Da, to je tačno.

13 P: Niko Vam nije zabranio da fotografišete u "beloj kući"?

14 O: Oni nisu bili svesni toga šta ja radim na prvom spratu "bele
15 kuće". Srbi, barem, nisu bili svesni šta ja tamo zapravo radim.

16 P: U redu. Ali, da biste fotografisali unutar "bele kuće" morali ste
17 da koristite blic, inače te fotografije ne bi imale nikakvog smisla. Zar
18 niste s... zar niste smatrali da je to veoma neoprezno i neodgovorno od Vas da
19 se toliko izlažete?

20 O: To sam radio na vlastitu odgovornost. To je nešto što sam mislio
21 da se ja s time mogu nositi.

22 P: Jesu to fotografije koje su nestale tokom razvijanja ovde u
23 Holandiji, te fotografije iz "bele kuće"? Da li govorimo o istome?

24 O: Da.

25 P: Znači, to je onaj isti film na kome ste snimili i tela devet lica
26
27
28
29
30

1 za koje kažete da ste ih našli na livadi, i na istom filmu su bile i
2 fotografije iz "bele kuće", kao i fotografije koje ste snimili iz baze kako
3 gore hrpe stvari i dokumenata? Je li to taj isti film?

4 O: Postoji razlika, prvi dio je točan. Dakle, fotografije devet
5 tijela i fotografije unutar "bijele kuće". Drugi dio je prikaz paljenja tih
6 hrpa koje su bile preko puta baze. Te fotografije imam, one su korištene u
7 predmetu *Krstić*, nije isti film, to je drugi film koji sam ja stavio u
8 kameru.

9 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Prije nego što zaboravim, gospodine
10 Lazareviću, za zapisnik i kako bismo ispunili sve formalnosti, želio sam
11 potvrditi da radimo u skladu sa pravilom 15bis, za sada. Sudija Kwon je
12 odsutan sa opravdanim razlogom. Hvala.

13 G. LAZAREVIĆ:

14 P: Šta se još nalazilo na tom filmu, na kome se vide stvari koje
15 gore?

16 O: Sada govorite o onom drugom filmu?

17 P: [simultani prevod] Da, o drugom filmu.

18 O: Tamo su bile i fotografije plaćkanja kuća u blizini baze. Srpski
19 civili su odvodili stoku i gurali kolica puna lične imovine koja je
20 pripadala muslimanskom stanovništvu, da.

21 P: [simultani prevod] U redu, obećavam pozabavit ćemo se i tom
22 temom, kasnije.

23 P: [na B/H/S-u] Vi ste, noć 11. jula, na d... 13... 12-tog na... 12. juli
24
25
26
27
28
29
30

1 na 13.juli, proveli u... unutar baze u Potočarima, je li tako?

2 O: To je tačno.

3 P: I onda postoje svedočenja, brojna, i dokazi o tome da se tokom te
4 noći, što u samoj bazi, što u susjednim objektima oko baze u kojima bili
5 smešteni /sic/ izbeglice desio određen broj smrtnih slučajeva; samoubistva,
6 ubistvo jedne žene koja se porađala, kao i još neki brojevi... kao i još
7 određeni broj smrti usled različitih prirodnih dejstava. Da li znate o tome?

8 O: Nemam ličnih saznanja o tome, to sam samo čuo od drugih kolega.

9 P: U redu, z... i to će biti dovoljno da Vam postavim sledeće pitanje.
10 Dakle, Vi ste od drugih čuli da je bilo smrtnih slučajeva u bazi, tokom noći
11 12-og na 13-ti, a da li možda znate gde su tela ljudi koji su umrli ili
12 izvršili samoubistva 12-tog na noć, odneta?

13 O: Za jedno ili dva, znam da su pokopana sa stražnje strane baze, a
14 za ostale ne znam.

15 P: Hvala, ali sad da Vas pitam u vezi tih za koje znate da su
16 sahranjena. Možete li nam reći kakva je bila procedura evidentiranja, ko su
17 ta lica, da li imaju rođake, kad su ređeni, da bi postojao neki trag o tome
18 da su ta lica živela i da su umrla tu noć u bazi?

19 O: Ne mogu to prokomentirati, jer ja ne znam kako je izgledao
20 cjelokupni postupak, niti me itko o tome obavještavao.

21 P: U redu.

22 G. LAZAREVIĆ: [simultani prevod] Časni Sude, mislim da se treba
23
24
25
26
27
28
29
30

1 ispraviti transkript. Riječ je o stranici 85, red 11, gdje stoji ubojstvo
2 trudne žene, a to nije odraz onog što sam ja rekao.

3 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Mislim da smo to primili na znanje.
4 Ali, mislim da nije bitno jer znamo šta je bilo prije toga rečeno. Hvala Vam
5 u svakom slučaju, što ste nam na to ukazali, i ja sam imao to na umu.
6 Izvolite nastavite.

7 G. LAZAREVIĆ:

8 P: Dakle, mene sad zanima gosp.. majore Rutten, evakuacija iz same
9 baze. Ja znam da ste Vi bili sa svojim vojnicima, tamo kod tog autobusnog
10 stajališta ili depoa - kako se zove - ali takođe ste svedočili o tome da je
11 nekih 4.000 ljudi bilo u samoj holandskoj bazi. Ko je evakuisao ta lica iz
12 baze?

13 O: U kasnim poslijepodnevni satima, ljudi su izvedeni iz baze i naš
14 nadređeni major Franken je rekao da je to bilo po naređenju srpskih vojnika,
15 srpskog komandanta, tako je rekao.

16 P: U redu, ali, znači, u jednom trenutku ti /sic/ izbeglice koje se
17 nalaze u bazi, prolaze kroz kapiju i tu ih propuštaju holandski vojnici, je
18 li tako?

19 O: Tako je.

20 P: Da li oni gledaju dalje šta se događa sa tima koji su izašli iz
21 baze?

22 O: Mi smo, tokom 12-oga i 13-oga, pokušavali da vidimo šta se događa
23 s tim ljudima, i to tako što smo slali džipove sa našim ljudstvom prema
24 promatračkom mjestu *Pappa*, prema Bratuncu, prema Kladnju, ali svaki put kada
25 bi poslali naše ljudstvo njih bi isključivali iz tih konvoja koji su bili u
26 kretanju, da.

27

28

29

30

1 P: Da, to razumem. Ali, recimo da od mesta gde ste Vi bili, tamo
2 znači kod autobusnog tog depoa, pa do baze ima nekih možda pet-šest stotina
3 metara, nem... ne...nemojte me držati za reč, to je možda i malo više, možda i
4 malo manje. Ali taj put, da li uz put odatle, od jednog do drugog mesta ima
5 holandskih vojnika? Da li neko poslat uz taj put da vidi šta se događa?

6 O: Taj period o kojem govorite, to je tokom kasnog poslijepodneva 13-
7 oga, radi se o zadnjim izbeglicama. Svi su već otišli. Ovi zadnji su
8 smješteni u posljednji konvoj i mi smo ih vidjeli kako izlaze kroz kapiju.
9 Ja lično sam porazgovarao sa majorom Frankenom o tome, jer sam ga pitao šta
10 da radimo, šta bismo mogli napraviti, a on je rekao da se o tome već
11 razgovaralo sa srpskim rukovodiocima.

12 P: I o tome ćemo malo kasnije razgovarati, ali da li tu Vi vidite
13 jednu situaciju? Postoji taj deo oko autobusnog depoa gde se nalaze najveći
14 broj izbeglica i postoji drugi deo, praktično odvojen, to je baza, gde se
15 nalazi nekih čet'ri, možda i 4.500 hiljade izbeglica. Da li se sačekalo sa
16 kompletnom evakuacijom iz autobusnog depoa... depoa, pa se onda krenulo u
17 evakuaciju baze ili se to radilo istovremeno, i sa jednog i sa drugog mesta?

18 O: U to vrijeme tih 4.000 ili 4.500 izbjeglica iz baze su evakuirani.
19 Do tog trenutka je autobuski depo već bio već potpuno prazan.

20 P. Znači, Vaše svedočenje je da, dok nije potpuno ispražnjen
21 praktično onaj prostor u... koji je bio oko autobusnog depoa, nije ni započela
22 evakuacija iz baze. Jesam li Vas ja dobro razumeo?

23
24
25
26
27
28
29
30

1 O: Da, nedugo nakon toga, da.

2 P: Nakon što se završila, znači, evakuacija iz tog dela - sad
3 govorimo naravno o tom autobuskom depou gde je jedan priličan broj
4 holandskih vojnika bio prisutan - da li su se oni vratili u bazu?

5 O: Neki jesu, a određeni broj se nalazio uz onu liniju kod autobusa.

6 P: Dakle, neki su ostali tamo, iako je evakuacija sa tog dela bila
7 završena, je li to tačno?

8 O: Ako pri tom mislite, ostali kod autobusnog depoa, to nije tačno.
9 Svi oni su se vratili u bazu, a određeni broj vojnika se nalazio uz cestu,
10 prema kapiji, da.

11 P: Hvala. Nakon što su svi izbeglice bili evakuisani, znači, sa obe
12 te praktično lokacije u Srebrenici - da li ćemo ih... da li ćemo to smatrati
13 jednom lokacijom u Potočarima ili dve lokacije, nije ni bitno - ali nakon
14 završetka, kakva je situacija bila sa stvarima preostalim? Odnosno,
15 predočiću Vam jedan deo svedočenja jednog svedoka koji je ovde bio: "Stvari
16 izbeglica su se nalazila svuda, duž puta, negde i na samom putu, rasute po
17 bazi, na sve strane." Da li je to tačan opis onog kako je izgledala baza i
18 prostor oko baze, pa sve do autobusnog depoa, prema Vašem sećanju?

19 O: Da, to je dobar opis.

20 P. Hvala. Pređimo sad na sledeću temu, a ona se tiče tog - kako Vi
21 navodite - pronalaženja dev...vet tela. I, tom prilikom kada ste pronašli tih
22 devet tela na livadi, kako kažete, Vi ste bili zajedno sa dvojicom Vaših
23 kolega, i to proizilazi i iz Vašeg svedočenja iz drugih doka... d... ovaj,

24

25

26

27

28

29

30

1 dokaza. To su Kostner /u engleskom transkriptu: "Koster"/ i van Schaik, je
2 l' tako?

3 O: To je tačno.

4 P: U Vašoj izjavi u debriefingu Holandskoj kraljevskoj vojsci - to je
5 dokazni predmet 3D42, na strani dva, šesti red odozgo engleske verzije -
6 naveli ste da ste videli, malo pre nego što ste stigli na to mesto, na tu
7 livadu, jednog muslimanskog muškarca kako beži sa tog mesta. Da li se sećate
8 toga?

9 O: Da, sjećam se toga.

10 P: A Vi ste, naravno, zaključili da se radi o bosanskom muslimanu na
11 osnovu toga što je on nosio civilnu odeću, je l' tako?

12 O: Da, to je tačno.

13 P: Ali iz te same činjenice ne možete biti sigurni da li je to bio
14 civil ili možda vojnik obučen u civilnu odeću, je li to tačno?

15 O: Mogao je biti bilo što.

16 P: U redu. I, ja sam shvatio iz Vaše izjave koju ste dali Tužilaštvu,
17 da ste Vi stigli ubrzo nakon pogibije tih lica i da ste zaključak takav
18 zasnovali na tome što krv još nije bila zgrušana i da, bez obzira na
19 činjenicu da je bilo preko 30 stepeni, nije bilo muva. Ali, svejedno, bez
20 obzira na ovu činjenicu, Vi niste čuli pucanje iz koga bi mogli da
21 zaključite da su ti ljudi tada pobijeni ili uopšte da donesete zaključak o
22 tome kada su oni pobijeni.

23 O: Ne, ali ono što ste ispustili je... ja sam pregledao tijela da vidim
24 da li je netko živ i probao sam utvrditi na grlu da li još imaju puls, da li

25

26

27

28

29

30

1 je neko živ. Sva su tijela još uvijek bila topla.

2 P: [simultani prevod] To je bilo namjerno, jer to je bilo moje
3 slijedeće pitanje.

4 P: [na B/H/S-u] Dakle, Vi ste prišli telima i proveravali ste da li
5 stu /sic/ živi. Da li ste pomerali tela, tom prilikom?

6 O: Ne, nisam pomjerao tijela.

7 P: I, obzirom da ih niste pomerali, a tela su bila - prema Vašem
8 svedočenju - na stomaku, da li ste mogli da im jasno vidite lica?

9 O: Većinu jesam, jer su lica bila okrenuta na lijevo ili na desno.

10 P: Da li Vam je ijedno od tih lica bilo od ranije poznato?

11 O: Ne, nisu mi bili poznati.

12 P: Dakle, ne možete reći ko su ta lica, na osnovu Vašeg nekog ranijeg
13 iskustva da je to taj i taj, da nam date ime, prezime, ili makar neko bliže
14 određenje ko su bila ta lica.

15 O: Ne.

16 G. LAZAREVIĆ: [simultani prevod] Časni Sude, da li je sada trenutak?

17 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Mislim da bi bio. Majore, mislim da
18 je vrijeme da pođete na zasluženi odmor. Nastavićemo sa radom sa Vama u
19 ponedjeljak ujutro. Poslužiteljica će Vas izvesti. Molim Vas imajte na umu
20 ono što sam rekao jučer, nemojte stupati u kontakt ili dozvoliti bilo kome
21 da s Vama stupa u kontakt u vezi sa ovim pitanjima o kojima dajete iskaz.
22 Ugodan vikend.

23 U međuvremenu, još jedno administrativno pitanje koje moramo
24 riješiti, jako kratko. Upoznati smo sa dodatnim zahtjevom, koji je dostavila
25 Obrana, jedna od timova Obrane u ime drugih timova Obrane, ustvari u ime

26

27

28

29

30

1 srpskih delova, raznih timova obrane, kojima nam se ukazuje na to da Nova
2 godina za srpsku komponentu pada na 13. i 14. januara, i iznesen je zahtjev
3 da se počne sa radom 17-og, kako bi se tom srpskom elementu timova obrane
4 omogućilo da proslave Novu godinu sa porodicama kod kuće. Mi ne možemo
5 početi 17-og. Počecemo 10-og, kao što je već napomenuto, ali radićemo onda
6 10-og, 11-og i 12-og, a pokušaćemo da 12-ti bude ujutro, čime će vam se
7 omogućiti da se vratite kućama, budete s porodicama 13-og i 14-og, te 15-og,
8 jer 15-og također nećemo raditi, nego nastavljamo s radom 16-og.
9 Sedamnaestog ne možemo nastaviti raditi, dakle takva je situacija.
10 Nastavljamo s radom nakon božićnih praznika 10-og, radimo 10-og 11-og i 12-
11 og, i onda ponovo počinjemo 16-og. Petnaesti je slobodan. Hvala.

12 Ugodan vikend, vidimo se u ponedjeljak.

13 SUDSKI SLUŽBENIK:[simultani prevod] Ustanite molim.

14 ... Sjednica završena u 13.31h.

15 Nastavak zakazan za ponedjeljak,

16 04.12.2006., u 10.00h.

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30